

Razgled po svetu.

RUSIJA.

V prvi revolucionarni bitki 29. nov. v Sebastopolu so bili uporni vojni pomorščaki popolnoma poraženi. Mnogo vojnih ladij, katere so bile v rokah upornikov je uničenih in potopljenih izgube na obeh straneh so ogromne. Hrabri voditelj upornikov Schmidt je ujet in teško ranjen.

Po nekem poročilu pričela se je bitka 29. nov. ob 3. uri popoldan. Ko Schmidt na zahteve upornikov ni dobil nikakega odgovora, napadel je z brodovjem deseterih ladij pod njegovim poveljstvom, in pričel streljati. Narkar so severna baterija trdnjave Aleksandrova in na obrežju razvrsteni topničarji, ter več zvesto ostalih ladij, istotako z ognjem odgovorili. Med tem so pešci napadli v kolibah zgrajene pomorščake, a ti so se branili z topovi. Po 3 in polurnem boju, bila je križarka "Očakow" vsa razstreljena in deloma v ognju, Schmidt se je teško ranjen, in celo brodovje vdal. Pomorščaki na obrežju so se vdali polkom "Brest" in "Bielostok". Zadnja poročila javljajo, da je v tej grozni bitki mej uporniki in lojalnimi četami izgubilo 500 mož svoje življenje. Križarka "Očakow" tovarni parnik "Dnjepr" in več torpedov se je potopilo.

Včeraj se je čez mesto Kiew proglašilo obsedno stanje.

Oficijelno se poroča, da je obsedno stanje na Poljskem prenehalo.

V Kijevu so nastali zopet resni nemiri. Domneva se, da se je topničarska brigada uprla. Natančnejše podrobnosti se ne more zvedati, ker poštini in brzojavni uslužbenci stavkajo, skoro po vsej deželi.

Na baltičkem primorju se je proglašila republika "Novargansk". V cerkvah so se, kakor za časa velike francoske revolucije, odstavili "bogovi".

V Kijevu so hotele vojaške oblasti vojake prisiliti, prevzeti poslovanje v poštah in brzojavnih uradih. A vojniki so se nasilstvu uprli, in se pridružili delavcem.

Ruski socialisti v Petrogradu upajo še pred koncem te zime pričeti z novo veliko stavko za katero se še pripravljajo, in pričakujejo da bo delo lakota primorala tudi veliko množico 15.000.000 kmetov pristopiti na njih stran. Revolucionarni agitatorji skušajo pridobiti ljudstvo in ga pripraviti na splošno vstajo.

Vlada je zasačila zaroto tisočih oboroženih revolucionarjev, kateri so nameravali napasti državno blagajno. Eden sodelavcev je izdal zarotnika. Dva polka "Ismaili" in "Donava" v Odesi sta se uprila, toda oblastim se je posrečilo vojske razorožiti. Stavka poštah in brzojavnih uslužbencev se energično nadaljuje.

Ruski mušik danes provzročila vladni več straha in skrbi, kot uporni vojniki, in drugi grovovileži. Kmetje nastopajo, ne kot socialisti, marveč kot anarhisti, kamor vderejo, požigajo, plešajo, preganjajo pope in uradnike itd. Plemenitah, premožnih trgovci, in ptujci bežijo iz dežele.

AVSTRIJA.

"Neue Freie Presse" poroča: 12 bataljonov pešcev, nastanjeni v Lincu, Krakovu in Olomucu, in dragonarji v Neustadtu so dobili povelje, odrediti takoj na Češko. Oblasti se bojijo resnih nemirov, sledečih agitacijam za volilne reforme.

Napad na časnikarsko postopje. Iz Bude Pešte došla brzojavna poročila naznanjajo, da so demonstrantje za splošno tajno in jednako volilno pravico napadli 4. t. m. postopje Budapeštanskega časnika "Hirap", pobili vsa okna, in naredili veliko škodo v tiskovnem oddelku. Hirap je namreč pisal proti splošni volilni pravici. Delavci v omenjeni tiskarni so nato

zastavkali v prid jednaki pravici, in sedem časnikov kateri se tiskajo v tej tiskarni niso danes išli.

Prva žrtva boja za volilno pravico.

Pražki delavci, pokopali so zadnje dni 15. letnega steklarskega učenca Hubaca, kojega so pražki policaji povodom demonstracije za volilno pravico ustrelili. Pogreba se je udeležilo 60.000 ljudi. Socialni demokratje, dijakji in meščani skazali so mladeniču zadajo čast kakor kakemu kralju. Od 12. ure počivalo je delo v večina tovarnah in delavnicah. Brez števila vencev in cvetja je kinčalo rakev pokojnika. Med slovesnimi nagrobnicami so se vedno ponavljali klici: "Prvo žrtvi boja za volilno pravico." Prveji kajti avstrijski proletarijat ve da to ni bila prva in zadnja žrtva. Pot, katera vodi do zvišenih ciljev, je s krvjo pognojena.

Vlade zavzele otok.

Londonski "Daily Telegraph" brzojavlja iz Dunaja, da so velesile v skupni ofenzivi proti Turčiji 5. t. m. zavzele otok Lemnos, v Evropski Turčiji.

Nemčija.

"Kaiser" se zagrozil nemakim socialistom.

"Cable" brzojav javlja iz Berlina z dne 6. t. m., da je nemška vlada izdala vesolmi opomeln na nemške socialiste, da ako se prenaejo zmage ruskih revolucionarjev bojo grozno obžalovali svojo budalost, ker, vlada bode zdrobila najmanjši upor revolucije.

Kaiser je najbrže pozabil, da je car Batjuška pred kratkim še suroveje nastopal, a sedaj. —

BRITANIJA.

Irski vodje na konvenciji.

Irška narodna konvencija se je odpravila 6. t. m. v Mansion House na Irskem pod predsedstvom Johna Redmonda. Navzočih je bilo mnogo državnih poslancev in delegatov, iz vseh krajev dežele.

Navzoči so se posebno zanimali za novo liberalno administracijo na Angleskem, katerej so poslali naslednjo resolucijo:

"Mi resno zagotavljamo, da noben vladni sistem na Irskem ne bo dobrovoljno sprejel razven lastnega postavodajalstva in zbora, ki bi se naj iz proste volje ljudstva volili, ker le potem zamogli bi zastopati svoj narod. S popolno močjo dajati postave za Irsko, z poglavarjem na čelu ki bi naj bil odgovoren zbornici. Ta konvencija se izreče, da Irška narodna stranka nemore stopiti v zvezo z, ali dati trajno podporo katerikoli angleški stranki ali vladni ki se ne briga za Irce in njim ne da kar morajo imeti in kar že vsi narodi imajo t. j., da njim dovoli lastno postavodajalstvo in poglavarja. To so želje našega programa in pri tej zahtevi ostanemo.

KOREJA.

Resni boji so se vneli v Soelu 30. nov. med japonskimi pešci in korejskimi ustaši, koji protestirajo proti japonski oblasti. Japonski pešci patrolirajo z nasajenimi bajonetmi po ulicah. Mta Yung, adjutant korejskega cesarja, in prejšnji minister Bin Yei Kuan sta se usmrtila.

"Tokio socialist" pravi v svojej najnovejši izdaji, da je japonska vlada, od kar je sklenila mir z Rusijo, skoro popolno zatria socialistično propagando. Bržkone nekaj gnije v japonskeji državi.

Francozi na Martinique pripravljene na vojno.

Iz Fort de France Martinique se poroča, da se vojaški manevri ponavljajo. Nadalje, da je posadka 2000 vojakov odpelana na otok Guadeloupe na velike vojne vaje, a v resnici so namenjeni v Venezuelo, in s vsemi pripravami čakajo samo še povelja.

Ameriške vesti.

59. KONGRES.

Washington, 5. dec. — Predsednik Roosevelt daje kongresu po svojem sporočilu razne neavete. V prvi vrsti, da se upelje postavna kontrola čez vse večje korporacije in truste. Nadalje, da se da postavno sveznemu kupčij-skemu komisarijatu, da bi se zamoglo kontrolirati vozino za tovarno blago, katero se prevaža po železnicah, ker drugače, kakor misli predsednik, bode zahteva, da vlada prevzame železnice, vedno bolj rastla, kar si pa nikakor ne želimo. Potem, da bi sodniki ne nastopali tako brutalno z svojimi zaničljivimi povelji proti organiziranim delavcem v sodnijskih zadevah, kakor se je to do sedaj dogajalo z vednim "injunctions". On pravi tudi, da se postavi preiskovalna komisija, katere naloga naj bi bila, nadzorovati zavarovalne družbe, ako postava to dovoljuje.

Nadalje napada volilno korupcijo, in priporoča, vsprejeti postavno proti korupciji in podkupovanju korporacijskih ravnateljev. Tozadevne pregrešnike naj bi se strogo kaznovalo.

On brani Monrojevo postavno.

Želi, da se vojna armada izpopolni, vojno brodovje naj bi se vsako leto povečalo, vsaj za eno ladjo, v nadomestilo izrabljenih ladij.

Kar se tiče naseljencev, meni predsednik, da Zjed. države potrebujejo še mnogo delavskih moči, in vsled tega naj bi se dopuščalo izseljence v deželo tudi v prihodnje, izvzemaj Kitajcev (Kulisev).

Predsednik pravi, da prosta trgovina med Zjed. državami in Filipini ne more škodovati.

Želi, da se sprejme prebivalce Porto Ríce za državljane.

Prosi za delegata v kongres, iz Alaske. Hoče združiti Indian Territory in Oklahomo v eno državo, ravno tako New Mexico in Arizono v eno.

To je najkrajši obris predsednikovega sporočila na 59. kongres. Meščanski listi prineali so njegovo naznanilo do besede, kar pa nam ni mogoče, radi pomanjkanja prostora. Sicer so pa to le puhle fraze, in pesek v oči nevednemu ljudstvu.

KUBA.

Kakor se iz Havane poroča, je predsednik Palma, in njegovi privrčenci zopet izvoljeni. Volitev se je mirno izvršila.

JUŽNA AMERIKA.

Ladjedelavci v Georgetownu Guyana so ostavili delo, ter oblegajo hišo gubernerja in druga javna poslopja, dokler se njihovim zahtevam ne ugodijo, ne bodo prenehali z obleganjem. Policaji so streljali na oddelek stavarjev in usmrtili pet mož. Ena britanska vojna ladja je odpravljena tjekaj.

Še ena žrtva viharja.

K drugim ponesrečenim ladjam na velikih jezerih, pristava se veliki parnik "Ira H. Owen", kateri se je potopil vsled viharja. Vse maštvo 19 oseb je našlo svoj grob v hladnih valovih.

Katastrofa v jami.

Vsled prezgodnje razstrelbe smodnika v jami v Diamondville, Wyo., se je pripetila grozna nesreča. 13. delavcev je mrtvih, 33 družih je pa še zaprtih v jami. Ponesrečenci so bili večina Angličanje; delali so 4000 čevljev globoko pod zemljo.

Morilec oproščen.

Wilfred Sowden, Supt. premogokopa Harwick v Pittsburgu je bil zatožen umora. Istotako je bil zatožen umora janski nadzornik Cunningham in nedavno oproščen. Vsled česar je bila obtožba W. Lowdena pobita, in Lowden tudi oproščen. Zatožbe so se vzdignile po katastrofi v omenjeni jami meseca jan. 1904, pri kojoj je našlo smrt 173 oseb. Morilec stoterih

ljudi se oproste, ako pa siromak ukra-de hleb kruha, da nasiti izstradano družino pa v ječo i njim, ali morda še clo na vislice. Taka pravica vlada v svobodnej Ameriki.

St. Louis.

Policijski departement v St. Louisu pride v preiskavo porotnikov. Boljši časi se bližajo. Zahtevano je bilo vže za časa stavke kodljažev pred dvema leti, da se porota (Grandjury) skoz drugo poroto preišče, ali gospod okrožni pravdnik se je vedno znal izogniti neprijetnim srečevalcem. On je tudi znal zakaj.

Delavci v elektrarni zaštrajkali.

Nad 100 delavcev v elektrarni so 4. t. m. zastavkali, in ako se to zadevno vprašanje ne reši namreč, da se unijske delavce sili delati s stavkokazi se zna stavka razviti v hud boj.

New Yorki vozniki dobili stavko.

Že nad mesec trajajoča stavka new-jorskkih voznikov se je završila 4. t. m. v prid stavkujočim. Danes so se vozniki zopet podali na delo.

Lastniki težkih prevoznih vozov niso hoteli pripoznati unije voznikov, sedaj so isto pripoznali in podpisali pogodbo.

Žalostna novica povod samomoru.

Kakor običajno vsako leto, zbrali so se Švidi in Norvežani iz Minnesote, Dakote, Montane in Wyominga tudi letos, in se napotili v starodominovo, da bi med svojimi obhajali božične praznike. V Minneapolis je Oskar Martenson prijel brzojavno naznanilo iz domovine, o smrti očeta. Žalostna novica je mladeniča tako razburila in vpljvala na močnana, da je na poti iz Minneapolisa v Chicago skočil skoz okno in se ubil. Ta žalostni slučaj je potnik hudo razžalostil. Prišel je v Chicago naznanil se vodstvu Wisconsin Central železnice o dogodku, koje je, takoj brzojavno obvestilo vse svoje uradnike ob prog, da poščejo truplo nesrečnika, in nemudoma pošljejo v Chicago.

Nesreča v premogokopu.

V Horton ali Cabin Creek blizo Chariston, W. Va. je plin zadušil sedem premogarjev. Ob času ko so bili pri svojem delu v premogokopu, užgalo se je vetrilo. Delavci od zunaj so delali z vsemi močmi, da bi vdušili ogenj, pri tem pa pozabili na svoje sodrugi v jami. Drugo delavce so spravili na prosto, a bili so toliko slabi, da so jih morali nositi.

Zlato srce podarili predsedniku.

Poslanec Robert Bonyng iz Denver, Colo. je 4. t. m. oddal predsedniku Rooseveltu zlato srce, katerega je darovalo Colradsko ljudstvo.

Denar s katerim se je plačalo srce se je nabral od darovalcev po en cent. 8.000 darovalcev je pripomoglo predsedniku do "zlatega srca".

Parnik poškodovan; 35 potnikov se utopilo.

Parnik "Lunenburg" se je 5. t. m. tako močno poškodoval, da ne bo več za rabo.

Dvajset potnikov in petnajst mornarjev se je potopilo.

R. J. Leslie, Canadski poslanec parlamenta v Quebec je med potopljeni.

Metalo vrženo skoz okno Rooseveltovega vlaka.

Kar izgleda, da je bil napad nameravan na Roosevelta. 2. t. m. je neka nepoznana oseba, ko je predsednikov vlak vozil skoz Philadelphijo, vrgla neko stvar skoz okno. Okno se je z popotom razsulo, neka črna stvar pa je ležala v vagonu na tleh, kar je provzročilo silno razburjenost v vlaku. Pri istem oknu sedel je Webster Hayes, sin prejšnjega predsednika Rutherford B. Hayes, kateri je v veliki milosti pri predsedniku Rooseveltu, kar je razvidno, da je napadalec smatral dotičnika za predsed-

nika.

Ko-so lučalnico preiskali našli so v njej lepoudelan in všt svine. Vlaka niso ustavili, ker napaden ni bil predsednikov voz, marveč voz pred njim.

Šele koje vlak dospel v Washington povedali so predsedniku o dogodku, med potjo. Ta pa je smehljaje rekel:

"To je bila, jaz mislim, norčija kakoga fantolina, kateri spleh ni vedel, da sem jaz v vlaku."

Slovenca ponesrečila.

V Calumet, Mich. se je ponesrečil v North Tamarack rudniku 25. nov. Karol Zupančič, doma iz Svibnlka, četrtr ure od Černomlja na Belokranjskem. V domovini zapuščja soprogo-vdovo, tu v Ameriki pa jednega pastorka.

V Greenlantu Mich. storil je 26. nov. strašno smrt v Palmesdale rudniku Jurij Barič. Barič je bil star okolu 24 let in doma iz Blaževcev, občina Severin na Hrvatskem.

Velikanska nova jeklarna.

Velikansko novo jeklarno, ki bo stala \$20,000,000 in dajala zaslužek 6,000 delavcem, namerava zgraditi združba "United States Steel Corporation". V to svrhu je že kupila 2500 akrov zemljišča ob mišiganskem jezeru na bregu države Indianā. Nova tovarna bo najmodernejša in največja jeklarna na svetu. Zgrajena bo ravno severno od postaje Tolleston in okoli devet milij od Hammonda ter se bo raztezala od jezera do reke Calumet.

Propad katoliške banke.

Iz mesta Mexico iz Meksike se poroča, da so tamošnja katoliška banka zaprli. Od vlade postavljena komisija, katere je vso stvar prekalala poroča da je primankljaja za \$915,043 od te svote je \$800,000 katera je bila vložena od najrevnejšega ljudstva v mestu, in kateri sedaj strašno kolnejo požrešne farje.

Rockefeller in unije.

Standard Oil Company je oprostila svoje unijske voznike od nedeljakega opravila, kakor tudi one valuzbenice ki delajo mej teden pri konjih v hlevih, in podpisala to zadevno pogodbo z unijo. Ta največja korporacija toraj priznava delavske unije.

Dosedaj so ti delavci dobivali \$60 na mesec, a delali so tudi ob praznikih in nedeljah. Od slej pa bojo dobivali \$60 mesečne plače kakor dosedaj, in ne bojo rabili delati ob nedeljah.

Mary Rogers na vislicah.

Sedaj ko so dečki in deklice v državi Vermont po hribih iskajoč zelenje za božično drevo, sedaj ko se oznanjuje "mir ljudem na zemlji" po vseh cerkvah pritislil je danes "Sheriff" past pri vislicah na katerih je Mary Rogers storila grozno smrt.

To je v resnici najprijetnejši vspeh kristjanske civilizacije.

On, katerega rojstvo bodeme za par dni obhajala, hodil je okolu oznanjoč evangelij, ljubezen in odpustanje.

Že se žujejo zvončki, koji bojo pozdravljali božično himno, a med tem časom postavile so se vislice, o besil se štrik — in Mary Rogers — ni je več.

ROJAKOM NAZVANJE.

Ker nam letos ni možno izdati lastnega koledarja, in da želje cen. naročnikov izpolnemo, naročili smo večje zalogo koledarjev v Ljubljani, katere vsak čas pričakujemo. Naročeni koledarji so izdani od jugoslovanske socialne delavske stranke. Okrašen bode s tremi slikami. Vseblina bode jako bogata in poučna. Cena mu bode 35c; z poštnino vred. Naroča se pri upravnistvu Glas Svobode, 657 W. 18. Str., Chicago, Ill.

Pod novim orlom.

Zgodovinska pevest.

Poučatis iz "Slov. Naroda"

DRUGI DEL.

VIII.

Ko je hotela Mara nekaj ugovarjati, je hitro pristavil:

— Čemu bi tajila? Saj te skoro več ne poznam, tako si se spremenila. Pojvi vendar — jaz bi vse storil, da bi te le enkrat zopet veselo in zadovoljno videl.

— Saj mi ni ničesar, je odgovorila Mara. In spremenila se tudi nisem. To vendar veš, da sem od nekada rade bila v pisarni. In smehljaje je dostavila: Saj bom enkrat gospodarica tukaj in se moram torej v kupčiji spoznati.

Zdaj pa se je stari Damjan prav resno razjezil.

— To so otročarije, Mara, in čas je, da se omožiš. Ali hočeš v tej za-duhli pisarni zveneti? Laj, deklica moja, snubecev imaš vse polno — odloči se vendar —

— Pusti mi malo časa, da premislim — saj kar tako se vendar ne morem odločiti.

— Tako mi že tri leta odgovarjaš, je rekel nejevoljno Damjan. Vse tvoje vrtnice so se že pomočile, ti, lepo in premočno dekle, pa še vedno sramevaš.

In stari gospod je odšel jezno na običajno okrepčilo pred večerjo. Mara pa je nemo sedla za pisalno mizo in se zatopila v svoje misli.

Pri Božiču je bila kakor vsak večer zbrana velika družba. Navzočen je bil tudi kurat s Šmarne gore, Janez Svetlina, ki je že ves popoldan tu sedel in se pridno zalival in navzočen je bil tudi neki tujec, ki je sam sedel v kotu in molče poslušal pogovore pri drugih mizah.

— Gospod kurat! No, kako pa je kaj? je stari Damjan pozdravil Svetlina. Nekam slabe volje ste — ali ne?

— Oh, slabe volje! Kaj bi bil slabe volje. Žalosten sem, tako žalosten, da sem se že jokal. Verjemite mi, najraje bi umrl — vsaj za en čas.

— Kaj se vam je pa takega primerilo, da bi vsaj za en čas radi umrli? se je smejal Damjan.

— Računi mi ne gredo skup! Za jutri sem povabjen pred škofa Riccija. Ta Furian je še hujši, kakor je bil kanonik Taufferer. Pisal mi je, da sem slepar! Pomislite! Slepar mi pravi, zato, ker sem zaračunal za metle za sražanje cerkve 100 glid.

— No, malo debelo ste se že zaračunal, je rekel Damjan, a to se že spravi v red. Le jutri se pri meni oglasite.

Zdaj pa se je razjasnilo kuratovo lice in zažarelo radosti. Mož je vedel, kaj pomenijo Damjanove besede. Odkar je bil pred leti rešil Konrada, mu je Damjan vselej rad pomagal iz stiske. In kurat Svetlina je bil dostikrat v stiski.

— Veste gospod Damjan, je vzkliknil, po pravici vam povem, danes sem mislil toliko časa piti, da bi me bila kap zadela.

— Torej je bil to poskus samomora, je pripomnil eden iz družbe.

— Seveda! Kajpada!

— Potem pa napravite lahko izvrstno kupčijo! Nabite lepake: V nedeljo bo v cerkvi na Šmarni gori prvi nastop kurata Svetlina po njegovom ponesrečenem poskusu samomora — pe pridigi bo ofer! Videli bodete, koliko ljudi pride.

— Izvrstna misel, prav dobra misel! Škoda, res škoda, da ne smem. Škof bi me kar ob glavo dal. Ah, svet je pač slabo urejen, prav slabo.

— Vi ga bi bili bolje uredili.

— Mislim da! Pa še kako. Že človeka bi bil bolje ustvaril. Čemu ima človek dvoje pljuč? Ene solidne bi popolnoma zadostovale. Čemu ima na glavi las?

— Lasje varujejo lobanjo!

— Tako? Ali res? Vidite Koptar, kako ste vi neumni! Če so lasje zato, da varujejo lobanjo, zakaj pa potem izpadejo presgodaj, da izgleda človek kakor ocahoben kapun? Ite?

— Kar ste bili zadnjič po alkoholu

zastrupljeni, niste tako pametno govorili, kakor danes, se je norčeval Koptar in vsa družba mu je smeje pritrjevala.

Pri posebni mizi sedeči tujec je med tem plačal in odšel. Ko je natakarka pospravljala mizo, pri kateri je sedel, je zagledala na tleh listič. Pobrerala ga je in videla, da je to zavitek.

— Tuji gospod je nekaj izgubil, je rekla proti družbi in pokazala zavitek.

— "Monsieur Le comte de Laval", je čital Koptar. Kdo je neki to?

— Najbrž kak nov višji uradnik! Koptar je bil med tem pogledal v zavitek. V njem je našel malo popisano karto. Ko jo je pogledal, se je po njegovem obrazu razila smrtna bledest, a premagal se je in spravil karto.

— Jaz grem itak mimo policije in oddam to karto, je rekel malomarno in s silno težavo prikrival svojo razburjenost. Zapazil je ni nihče, ker je bil vinjen kurat med tem začel pripovedovati dolgo povest, kako krivično in nepošteno konkurenco dela Brezje Šmarni gori.

Koptar je porabil to priliko, da je tiho odšel. Zunaj je še enkrat pogledal na karto "Aujourd'hui à 9 heures chez moi" (Danes ob devetih pri meni) je čital. Podpis ni bilo, a tudi treba ga ni bilo, kajti Koptar je to drobno pisavo dobro poznal.

Počasi je šel na Breg. Snežilo ni več. Na potu je Koptar videl različne ljubavne pare, ki so vsi šli na Cozov vrt. Baron Cozj je bil ves svoj vrt prepustil, da se napravi tam javno šetališče. Ta vrt je bil sveder rendezvous zaljubljenih parov.

Tudi Koptar je krenil na vrt. Počasi je hodil semintja in imel priliko se prepričati, da francoski oficirji in vojaki v Ljubljani niso stradali ljubezni. A to za ni zanimalo.

— Kamilo Desmoulin je v konventu zagovarjal v imenu svobode, načelo, da lahko človek tudi v nrvnem oziru živi kakor ga je volja. Kaj meni torej mar za te ženske!

Tako je Koptar sam sebi govoril, a sam sebi ni verjel, saj ga je bil na ta zapuščen prostor prignat morečji strah, da je Desmoulinsov nauk — obveljal.

Pri sv. Jakobu je odbilo 9. Koptar je zapustil vrt in krenil proti Ljubljaničnemu bregu. Šentjakobskega mostu tedaj še ni bilo in breg je bil še poševen. Tam se je Koptar postavil na stražo in se kakor sokol oziral na vse strani.

Zdaj se je tik brega bližala moška postava in počasi zavila proti Cozovi hiši. Tudi Koptar se je začel plaziti tja in se lahko stisnil k zidu, ker ni bil Breg čisto nič razsvetljen. Tujec je prišel do vrat in potkal. V tistem hipu so se vrata odprla, lahna svetloba je padla na cesto in čul se je šepet.

— Entrez!

Tujec je kakor senca smuknil v vežo, a Koptar je bil vendar spoznal, da je to tisti človek, ki je bil prej v Božičevi gostilni. Kakor okamenel se je naslonil na hišo, glava mu je padla na prsi in s prsti je hotel krušiti zid. Šele počasi je prišel k sebi, se nekaj trenutkov oziral kakor bi ne vedel, kaj naj stori, potem pa se ponosno vzravnal in s tridimi koraki odšel.

IX.

V veliki dvorani v škofiji so bila že dije časa vsak teden posvetovanja za stran uredbe ilirskega šoltava. Predsedoval je tem posvetovanjem generalni intendant d' Auchy, udeležili pa so se jih šolniki iz vseh ilirskih dežel, med drugimi kanonik Walland z Ljubljane poznejši goriški nadškof, Matej Ravnikar, poznejši tržaški škof, Valentin Vodnik in italijanski duhovnik Zell, ki se je bil Marmontu posebno prikupil, ker je bil odločno svobodomiseln in iskren prijatelj Slovanov.

Organizacijski načrt za ilirsko šolstvo se je pri teh posvetovanjih določil v vseh potankostih. Določeno je bilo, da mora imeti vsaka občina svojo ljudsko šolo, v večjih krajih — kakor v Ljubljani — je ustanoviti normalne šole in obrtne šole, potem gimnazije v Ljubljani pa vseučilišče. Vteli ozirih ni bilo dosti nasprotja ali glede določbe učnega jezika, ni bilo

mogoče doseči edinstva. Francoski funkcionarji so zahtevali, naj se učni načrt tako uredi, da se bodo učenci srednjih šol naučili francoskega jezika. Temu ni nihče ugovarjal, saj je bilo znanje francoskega jezika potrebno. Toda Walland, Ravnikar in Vodnik so zahtevali, da naj se vsaj nekateri predmeti po vseh šolah uče v slovenskem jeziku, kateri zahtevi so pa tako duhovniki kakor posvetnjaki z veliko srditostjo ugovarjali. Posebno ljuto se je upiral ravnatelj normalne šole Eggenberger. Francoski uradniki se v ta boj niso vtikali. Generalni intendant d'Auchy se je bil namreč postavil na stališče, da domačini najbolje vedo, česa potrebujejo in da naj se torej ta zadeva dožene tako, kakor žele domačini.

Ti pa se niso mogli zediniti. Zlasti kanonik Walland ni na noben način hotel odnehati, vsled česar je ta boj trajal še nekaj tednov. Seveda se je kmalu tudi po mestu poznalo, kak bo da se je vnel v komisiji za organizacijo šolstva in slovenski rodoljubi so bili v velikih skrbeh, kako da stvar izteče.

— Ko bi se le maršal kmalu vrnil, je vzdihoval Damjan, ko je po obedu sedel z Maro v topli sobi in ji pripovedoval, da je imela komisija zopet sejo in da je bilo posvetovanje zopet brezuspešno. Francoski uradniki so postali že nepotrpežljivi; d'Auchy je rekel, da če se jutri ne doseže soglasje pridejo posamični predlogi na glasovanje. Če se to zgodi, smo izgubljeni.

— Kaj ni nobenih vesti o maršalu? je vprašala Mara.

— Prav nobenih. Govoril sem davi z maršalovim tajnikom Helmom. Rekel mi je, da je dober teden ni dal Marmont nobenega glasu od sebe. Zadnje vest je poslal iz Karlovca — torej je že na potu domov, ko bi le kmalu prišel; on bi gotovo odredil, Damjan je šel kakor navadno po

svojih opravkih. Mara pa je sedla za očetovo mizo v pisarni in marljivo pisala, dokler se ni začelo mraditi. Potem je mirno spravila mizo v red in se pripravljala, da odide.

— Excusez — se je nakrat oglašil pri vratih neki tuji gospod. Ali mi veste povedati, kje bi dobil gospodično Maro Damjanovo?

Mara je bila presenečena. Tujec ji je bil popolnoma neznan.

— Kaj želite, gospod? Mara Damjanova sem jaz.

— Tujec se je priklonil in odgrniti svoj plašč, izpod katerega se je videlo, da bi bilo za nas prav in dobro.

dela francoska oficirska uniforma, je spravil na dan škaticijo.

— Izvolite, gospodična!

— Kaj je to? Ali je zame ali za očeta?

— Za Vas, gospodična! Tuji oficir je odprl škaticijo. V njej je bil šopek krasnih cvetic.

— Escelencia gospod maršal Marmont me je z važnimi poročili poslal v Ljubljano in v Paris in mi naročil, naj vam pri tej priliki ponesem tudi te cvetlice, utrgane v škofjski oranžeriji v Zagrebu.

Mara je trenotek premišljevala, naj li vzame cvetke ali naj jih odkloni. Skoro je bila užaljena, a na drugi strani si je rekla, da bi maršal gotovo ne bil kar po navadnem oficirju poslal teh cvetk, če bi imel kake posebne namene. Odkar je bil na strelišču tako nenadoma stopil pred njo in ji poljubil roko, od tedaj jo je bila še večkrat občela slutnja, da maršal nima dobrih namenov z njo. A kadar so jo občle take slutnje, vselej si je rekla, da Marmont ne more biti podel in nizek in bila je zopet brez skrbi. Tako tudi zdaj. Le nekaj trenutkov je omahovala, potem pa vzela cvetke.

— Hvala! Posebna hvala Vam, da

ste se osebno potrudili.

— Escelencia mi je naročil, da moram osebno izročiti te cvetlice, da bi se v Ljubljani kaj napačnega ne mislilo. Maršal mi je rekel: Kapitan — te cvetke izročite gospodični Mari Damjanovi — lahko tudi vprico njegega očeta.

(Pride še.)

Največji umetnik.

Celi svet gleda in ubožava največjega in najnadarnejšega umetnika ali umetnico. Gpa. Sarah Bernhardt, koja je obrnila pozornost vsega oikaškega občinstva nase, da je si že nad šestdeset let stara, obrača se z največjo lahkoto in gibčnostjo, kot kaka mlada dama. Koliko ljudi pa je, da si zamorejo ohraniti tako lahkoto in telesno moč v tako visoki starosti? Vzroki za to so, v izrabljenju samega sebe v mladosti, in pa v nepravilnem zavijtu hrane. Ako rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino vam bode isto vedno pomagalo, odpraviti nevarne simptome, kakor na izgubi slasti in slabosti, ter obrani prvotno moč in lahkoto. Ohranilo bode v pravilnem delu prebavne organe, in edtok naraven, ter čisto in bogato kri. Za vse želodečne bolezni, organe in kri, telesno oslabelost in nervoznost v vseh zadevah, kjer se potrebuje moč in slat do jedil, Trinerjevo zdravilno grenko vino je edino zanesljivo zdravilo. Ono ne zabaše organov, obratno jih ozdravi in dela zmožne za pravilno delovanje. Reden požirek istega vzdrži zdravje in moč.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josip Trineru 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

NIČ VEČ BOLEZNIJ, — NE HIPNIH, NE KRONIČNIH!

Nov in velikanski zdravniški zavod v New Yorku.

Dela čudovita ozdravljenja.

Na stotine ozdravljenih. Nobena prevara. Njih spričevala in zahvale so potrjene od javnih notarjev, ter so bistven dokaz o sijajnih zmognostih profesorjev.

Berite to kar potrjujejo osebe, katerih slike vidite tukaj. Njih imena in naslovi so vsakemu na razpolago.

Od blizu in daleč

možje in žene, mladeniči in starčki, dečki in otroci, priznavajo ozdravljenje po zaužitju zdravil tega zavoda. Vsepeh tega novega običja le v tem, ker ima svoj poseben zdravniški zbor raznih specialistov za vsaktero sledečih bolezni: Ravmatizem, srčne hibe, nalezljive bolezni, kožne bolezni, očesne, ušesne bolezni, bolezni v nosu, grlu in prsih. Ako zgbujate lase, če vas boli želodec, dalje, za spolske bolezni, za hemeroide, odrvenenje kakega uda, kapljavico, sifilis, impotenco, neredno mesečno čiščenje, krynem trebušne bolezni, oslabelost telesa in vsakojake druge bolezni.

Dragi gosp. doktor iz Universal Medical Instituta v New Yorku.

Srčno se Vam zahvaljujem za Vašo uspešna zdravila, s katerimi ste ozdravili mojega malega deteta. Vi ste otroka ozdravili popolnoma po jednomesečnem zdravljenju, dasi mu ni mogel nijeden zdravnik več pomagati.

Sprejmite dragi gospod zdravnik, moje najiskrenjše zahvalo. Zajedno Vas pooblaštam, da prijavite moje pismo v časopisih s sliko moje in mojega deteta. Zagotavljam Vas da Vas hočem priporočiti vsakemu bolniku, najsi trpi na katerikoli bolezni.

Ostajam vedno udana in hvaležna Ida Rutisky — 3 — 116 — Dimley Pa.

Za vsakovrstno bolezen poseben zdravnik!

Za vsacega bolnika se posvetuje cel zdravniški zbor zdravnikov, osobito se pa ravnajo po nasvetu dotičnega zdravnika specialista.

To Vam dokazuje in jamči ozdravljenje ker Vam dotični specialista predpiše ravno ista zdravila, ktera je vže preje stoterim bolnikom jednake vrste poslal z dobrim vspehom.

Če imate priliko, posetite nas v New Yorku osebno ter poskusite za enkrat zdravljenje s pomočjo našega imenitnega patent. električnega stroja „Statie“. Ta stroj učinja izvrstno in zdravi: revmatizem, gobe, nervoziteto, impotenco, ter oslabelost organizma.

ČAUPAJTE NAM — MI VAS NE VARAMO. — REDKO KEDAJ JEDNAKA PRILIKA ZA OZDRAVLJENJE VAŠE BOLEZNI V KRATKEM ČASU.

NASLOV:

Universal Medical Institute,

30 W. 29th Street, New York, blizu Broadway.

ONE URE: Vsak dan od 10. do 1. ure pop., ter od 2. do 6. ure pop. — Ob torkih in sobotah od 2. ure dop. do 5. ure pop., in od 7. do 8. ure zvečer — Oh nedeljah od 10. ure dop. do 1. ure pop.

Universal Medical Institute New York

Jaz spodaj podpisani potrjujem s tem drage volje, da sem več mesecev trpel na slabostih, vednemu glavobolu in otrpnenju krita, tako, da mi je bilo življenje neprestano trpljenje. Danes pa sem hvala Bogu popolnoma zdrav po jednomesečnem uživanju zdravil, ktere sem prejel od Universal Medical Instituta.

Jaz dam s tem spričevalo — kot dokaz moje udanosti in visokega spoštovanja zdravniške vede imenovanega zavoda in dovoljujem, da se priobči to pismo z mojo sliko po časopisih.

V znak zahvale srčno udani Frank Tulliovič, — Springfield Ave, Grantford, N. Y.

To spričevalo je bilo podpisano v mojej prisotnosti 8. septembra leta 1901. Nikola Grill, Notary Public, 99 Grand St

Ne izgubljajte časa po nepotrebem.

Ako bivate daleč, naj si bode tu ali tam, pišite to v svojem jeziku; opišite kar najbolj natančno Vašo bolezen in mi Vam pošljemo zdravila po „Express“ in z vsemi določili in nasveti v vsakteri vkraj Združenih držav, Meksike in Kanade.

Zdravila sprejmite s trdnim prepričanjem, ker ona Vam donajajo srečo in blagostanje k Vašej družini.

Na dnu življenja.

MAKSIM GORJKI.

Razmotrivanja. Napisal Ferd. Tušič.

Človeška fantazija ni našla svoj čas v slovsu zadostnja nad posvetnim, ampak poiskala si je transcendentne snovi in trditi morem, da se je ta smer že preživela. Moderna struja slovsu je praznovala svoj prihod tedaj, ko se je borilo meščanstvo (buržoazija) ob barikadah za priznanje svojih pravic. Ves omikan svet se je probudil iz zimakega spanja in to največ po zaslugi duševnega orožja, in mi opazujemo, da je pričela služiti človeška fantazija zopet — človeštvu. Toda trpelo je še dolgo, predno se je zaznala ta nova duševna sila i v beletrističnem slovsu!

Vse duševne proizvode moramo smatrati kot odtis resničnosti, ki imajo svoj izvor v socialnih razmerah človeka. Vsak čas daje svoji dobi poseben vtis. Za časa fevdalizma n. pr. je poznalo slovsu le poveličevanje mogotcev in pleminitnikov, kot officialnih zastopnikov celega ljudstva. Ko pa je pričela rasti moč meščanstva in je dalo to čeli človeški družbi novo lice, tedaj se je pričelo tudi slovsu zanimati in poveličevati meščanske običaje in kreposti — po svojih reprezentantih: klasikih. In če hočemo poznati revolucionarno vrednot teh v pravi luči, moramo pripoznati, da je bil edini pravi predbojovnik nemške buržoazije Lessing tisti, ki se ni bal tudi pobljati slabe strani baš tiste vrste, ki jo je znal na drugi strani zopet tako mostrako štiti. Vsi drugi so bili le več ali manj polni slavospevov rastočemu meščanstvu.

Ali industrija, ki je edina pripomogla buržoaziji do vladajoče moči, se je razvijala vedno bolj in bolj. Od dne do dne je postajala večjega, pomena, dokler ni vsega obvladala, kakor je to v sedanjem času, ko odločuje ona občni blagor ljudstev in ves državni organizem. Toda z rastočo industrijo, se je zaznala tudi važnost in obenem moč proletarijata t. j. človeštva, ki si služil kruh z delom svojih rok v ožjem smislu. In računati je bilo od zdaj tudi s tem novim, do sedaj nepoznanim faktorjem.

In ta nova, moderna socialna dejstva in stremjenja sta našla v slovsu šele v najnovejšem času svoj veren odsev, v takozvani moderni literaturi in njenem velikem oddelku, o katerem sem se namenil govoriti nekaj več.

To moderno smer, ki nam je vobče znana pod imenom naturalizem, zasledujemo najprej Gerharđ Hauptmannovih (roj. 1862) dramah, kajti šele on je vpeljal v dramatsko slovsu moderni sujet proletarijat v svojem položaju. Z veliko plastiko ga je znal očrtati in z njim njegovo stremjenje, deloma kakor Sudermann (roj. 1857), le s tem razločkom, da se dotika tudi socialnega vprašanja, napram kateremu pa vztraja v popolnem indiferentizmu.

Toda Hauptmanna je prekosil v velikem, in če je mogoče v vsem, največji naturalistični dramatski duh našega časa, Novgorodčan Peškov, s pisateljskim imenom Maksim Gorjki (roj. 1869.)

Gorjki se peča z najnižjim slojem človeštva, z "izobčenci" človeške družbe. To se poskušali sicer že tudi pred njim nekateri ruski pisatelji, kakor baš tisti novelist Vladimir Korolenko (roj. 1853), o katerem je nekoč dejal Gorjki: Vse kar znam, se imam zahvaliti Korolenku — ali ostalo je tudi vedno le pri poskusih...

Gorjki najde tudi v teh "bošnjakih" človeka in pri tem zavrača krivdo pogina in bede tega ljudstva na — naz. Vladajočo družbo spravlja v zvezo s to strašno obsodbo! In do tega viška svojega stališča ga je privedla šele ona njegovih najnovejših dram: Na dnu, ki so je dal, ako se ne motim, prvič o Veliki noči predianskega leta v peterburškem "teatru literaturno — hudožestvenavo občestva".

Veliko vrednot Maksim Gorkega kot predbojovnika teh izobčencev iz naše družbe razvidimo šele tedaj, če smo si ogledali to delo bližje. Predno pa se pečamo s to dramo po nje vsebini, se ozrimo še nekoliko na njeno vnanjo sestavo!

Kakor v vseh svojih črticah, novelah in romanah, tako kaže svojo skrb,

obraniti se vsakega iskanja in stremjenja po efektih i v dramaturgiji. Če tudi se oddaljuje s tem pretežni večini modernih dram, vendar ostaja vedno zvest samemu sebi. Navadno, dejal bi vsakdanje življenje, ki se razvija pred nami, nam slika brez vsake posebne primesi pripetljajev — in v tem ravno obstoji njegova revolucionarna sila v tej smeri.

Kakor rečeno, Gorjki razvija življenje najnižjih vrst pred našimi očmi: življenje izvržkov človeštva, in tako pridemo nehote na razmotrivanje oseb samih, ki nastopajo v tej drami.

Tu pogrešamo pred vsem tiste konsekvence "dovršenosti", ki posebno označuje prejšnje dramatike z vsemi svojimi junaki in osredotočjem dejanja na eno, glavno osebo. Ali tudi Maksimove osebe zagreše nekaj proti naravi, da namreč preveč — filozofirajo. Je pač občno zlo cele dramatike, da skoraj nima proizvoda, kjer ne bi zgrešil pisatelj proti naravnemu čutu s tem, da skuša odličiti svoje delo z več ali manj nenaravno primesjo, kakor mi je pisal nekoč moj prijatelj o nekem slovenskem pisatelju: er bedient sich der Schminke in derselben Weise wie die erstbeste Dirne...

Mogoče je, da zgubi kdaj dramaturgija prav zaradi tega svoja tla, ker ji stavijo tako velike zahteve: podati življenje kakor je v resnici. Po mojem mnenju ima le toliko časa svoj obstanek, dokler ima nalogo, biti zastopnica gotovega in to ravno zatiranega dela človeštva. Valed vedno rastoče emancipacije ljudstev bi morala prevzeti nekoč tudi zastopstvo celokupnega človeštva — in s tem trenutkom bi tudi že izgubila ves svoj pomen in važnost.

Ali v času, v katerem živimo mi ima še veliko nalogo: prevzeti zastopstvo proletarijata in bičanje meščanskih razmer.

Da pa zadosti dramatik modernim zahtevam, v ta namen mora do dobra proučiti ves družabni, socialni milje, ker šele potem nam more podati človeka takega, kakor živi v resnici. In kdo izmed vseh nešteti pisateljev more trditi, da pozna svoje osebe bolje kakor Gorjki?

On, ki je toliko let živel in stradal s temi izvržki človeštva, preganjenimi po roki pravice, ki je vzrastel baš iz istega življenja teme, iz one strašnosti, kje je človek malodane še živina, kjer mu je življenje le delo za kruh, ravno on nam more podati v resnici verno podobo njihnega pravega bitja in žitja. O tem je, kakor bi sodil jaz, le eno mnenje mogoče: občudovati njegovo velikansko duševno moč, ki zna to, kar vidi in ve, opisati na tako nedosežen način! Pred našimi očmi nam razkazuje najglobljejo notranjost teh nesrečnih zato, da tudi sami vidimo, da biva i v teh bitjih še možnost napredka, da so i to ljudje iz ravno istega mesa in krvi kakor mi in da so padli tako nizko le zaradi vsakojake družabne organizacije.

O Tolstem vemo, da je vedno poln neplodnosnega apeliranja na vladajočo družbo in tudi Gorjki se še ni dvignil preko tega stališča filozofa iz Jasne poljane: v nemi prošnji kaže na te nesrečnike, kakor da bi iskal v naši družbi na pomoč usmiljenih rok...

Svojim osebam da tako čudovito plastično obliko in jim zna udahniti tolike privlačne sile, da je pričelo tudi meščanstvo opazovati z radovednim očesom te brezimnike. Da jih je pa napravil izvanredne in zanimive — ker naposled se i to le ljudje kakor mi — v to mu je služila tista primes, ki zmo jo krstili šminka. Ta ravno pa je pri Gorkeem — duh, in baš to edino ga spravlja v konflikt z obstoječim socialnim milicjem. S tem pa še nikakor ne trdim, da ti ljudje nimajo mogoče v resnici dobrih misli; pisatelj jim je dal le preveč filozofske oblike. Naj komu še tako prija globoke misli in ideje, ali one skvarijo popolnost značaja osebe, ako jih ne damo pravim ljudem v usta. In ta filozofski dih veje iz njegove cele drame, ali je tako finoniansiran, da je težko soditi, kje ga je preveč, kje ne. Cel igrokaz je napravil name vtis, kakor da bi bili le posamezni dell filozofije odeti i nekaj borih cunj in zakrpanih plaščev. Tega seveda nikakor ni jemati tako doslovno, ker dostikrat se filozofira ravno v teh družbah več kakor v marsikaterih najvišjih! (Konec prihod.)

Nad 30 let se je obnašal
Dr. RICHTERJEV
 SVETOVNI, PRENOVLJIVI
"SIDRO"
Pain Expeller
 kot najboljši lek zoper
REUMATIZEM,
POKÓSTNICO,
PODAGRO itd.
 in razne reumatične neprilike.
 SANO: 25ct. in 50ct. v vseh lekarnah
 all pri
F. A. Richter & Co.
 215 Pearl Street,
 New York.

Importiran tobak iz stare domovine. V zalogi imam po 7, 8, 13 in 17 kr., kakor sport, sultan in damske cigarete. **J. VOKOUN,**
 544 Blue Island Ave.

Badaya dobite!
 Veliko podobo z dvanajsterico kabinetnih slik, pri fotografu
J. F. Maly,
 570 W. 18. St. blizu Blue Island
 Dobro delo, zmerne cene.

Yondorf Bros
 365 - 367
 Blue Island Avenue
 in vogal 14. ulice.

Solidna trgovina oblek.

Možke obleke in suknje najnovejše mode po... \$ 7.50
 do..... \$ 25.00

Obleke za dečke in suknje najnovejše mode po \$ 3.50
 do..... \$ 10.00

Naši po \$ 1.50 in \$ 2. klobuki so najboljši v mestu.

Spodnje možke obleke vsake vrste, srajce in druge potrebščine po 50c. 75c. in \$ 1.

Obiščite nas in prepračajte se
 Na vogalu 14. ulice in Blue Island Ave.
Frank Stonich, prodajalec.

Raznovrstni godbeni instrumenti po nizki ceni.
JOS. JERAN,
 459 W. 18. St. Chicago,
 se priporoča za popraviljenje god. instrumentov

Vaclav Donat
 izdeluje neopojne pijače — sodovico in mineralno vodo.
 576 W. 19. St. Telefon, Canal 6296

Neodlašaj z nakupom k božiču.

Sedaj je najbolj pripraven čas za to, nadalje dobite blago iz popolne zaloge.

Cene ne bojo nižje pozneje, kot so sedaj.

Same igrače v tretjem nadstropju.

Mivam hranimo kupljeno blago ako tako želite, in pripeljemo na dom kedar zahtevate, med prazniki.

Mi razvažamo odkupljeno blago na vse dele mesta, in predmestja brezplačno.

Naše vartsvene znamke, za koje dobite 3% odstotkov kar si izvolite, dajemo z vsakim nakupom, brez razlike kaj ali koliko kupite.

Dr. Kolacek & Co.
 559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
657 W. 18th St. Chicago, Ill.

Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

"Glas Svobode" - izide vsaki petek
na velja za AMERIKO!

za celo leto \$1.50
za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo leto ..... kron 10
za pol leta ..... kron 5

Prvi svobodomiseln list za slovenski
narod v Ameriki.

Naslov za dopise in pošiljatve je
slededeči:

"Glas Svobode"
657 W. 18TH ST. CHICAGO, ILL.

Dopisi.

ELY, MINN.

Dne 26. nov. 1905.

Čenjeni g.uredniki! Prosim Vas uvrstite naslednje vrstice v naš delavski list "Gl. Sv." Nadalje naznanjam vsem rojakom, da se tukaj na severu še precej dobro počutimo. Zopet drugi si lahko kako dojačo prihranijo, da potem pomagajo staršem in znancem v domovini. Ob nedeljah in praznikih se večinoma nahajamo v svojih stanovanjih, kjer si privoščimo kak kozarec dobre kapljice v okrepčilo in razvedrilo. Za kratek čas vrženo kak "Durak", zopet drugi čitajo slovenske liste in kako knjigo, tako smo Slovenci tudi danes v Ameriki preskrbljeni z dobrim čitvom.

Z delom gre še precej dobro v tukajšnjih rudnikih, samo delovodje so dokaj neusmiljeni, ter nas vedno trje pritiskajo k napornemu delu.

Nadalje poročam, da nas je precejšnje število tu na Ely, ter vria slovenska naselbina, kljub temu pa nimamo nobene slovenske brivnice tukaj. Radi tega bi svetoval kakemu dobremu slovenskemu brivcu, da bi se med nami naselil, ker istoga v resnici pogrešamo.

Prav dopadljivo pa imamo včastih tukaj jesenako ozir. zimsko vreme, večkrat se zgodi, da se sneg in burja pretepeata in gospodarita po vsej naravi.

Pozdravljam vse Slovence po širnej Ameriki, "Glas Svobode" pa želim obilo naročnikov in predplačnikov.

JOHN TERAN,

P. O. Box 422 Ely, Minn.

JOLIET, ILL.

Dne 20. Nov. 1905.

Sočrug urednik!

Prosim priobčite naslednje vrstice v nam priljubljenem listu "Gl. Sv." katere naj služijo v poduk cen. rojakom širom Amerike, česa naj se držijo in česa izogibajo. Rojaki varujte se blagoslovljenih kutarjev, še bolj pa njih petoliznikov!

Da se farji trudijo le za njih nezasitno bisago, ne pa za blagor človeštva, to je zavednim rojakom znano. Mnogo jih je pa, ki še slepo verujejo njih farbarljam; in nosijo mlo-dare v nenasitno žrelo farške bisage. Nekoč sem se srečal z nekim rojakom kateri se prišteva socialistom, a ni drugo kot metla ktera šviga, švaga, čez dva praga, in še do tretjega pometi demokratsko in republikansko smetje za bori tolar. Uprašal sem ga kaj da išče po cerkvah vsako nedeljo, ako je socialist.

In kaj mi je odgovoril, da on mora iti farju na roko radi "businessa"! Toraj vera, cerkev, farji vse služijo "businessu"! — Je li to pošteno delo? Jas mislim da ne. So to Kristovi nasledniki? Krist je z bljem izgnal barantače iz tempeljna, ti jih pa še vabijo, in oni sami delajo vse le za denar.

Pred altarjem trobiljo svojim vernikom o pektu, vica in nebesah, molijo za potrebe sv. cerkve i. t. d. Posebno zbadljiv trn v peti jim je pa socializem, oobito našemu kutarju. On dobro ve kaj je socializem, da je najhujši sovražnik farjev, in edini rešitelj zatiranega ljudstva. Tudi ve, da kažeta

bode zmogel socializem kapitalism, bo-de tudi farjem odzvonilo pogrebno. Tedaj bi zvedel naš gospod kaj je pekel, ako bi ga osoda zanesla v kako li-varno ali rudokop.A za nas uboge trp-ljne naj bi bil ta pozemljaki pekel — božja milost — v večno izveličanje. Ču-dno, da g. duhovniki rajč vrtivajo ne-beško veselje tu na zemlji, nam pa prepuščajo nebesa onkraj groba. —

Polnijo svoje bisage, da v slučaju hude atiske pokažejo svojo mogočnost češ, mi smo mi, imamo denar. Vi proletarci ste pa ubogo smetje, naši podložniki, sužnji dokler, Vas hudšč ne vzame. Tako brco bodo dobili sveto-hilinski petolizci, kakoršno zaslužijo.

Pretečni teden sem srečal na ulici 10 letnega dečka, s črna uglednih staršev po imenu Č...k ter ga uprašal kaj da se v šoli učil. Poleg drugega mi je tudi povedal, da so gospod rekli, da naj očetje kaj več žrtvujejo za cerkev, treba bo še kupiti orglje, okna, zvone i. t. d. — Povsod le denar, in zopet denar.

A komu hasne ta denar, kojega žrtvujejo rojaki za cerkve? največ našim dušnim pastirjem, človeštvu pa prav nič. Toraj rojaki, ako imate kak belič od več, uporabite ga za kako koristno in poučno stvar, kakor za poučne knjige in časopise, ter ne podpirajte farške bisage, kar je le v Vašo lastno škodo, ne pa korist.

Z socialnim pozdravom M. P.

WAUKEGAN, ILL.

Dne 27. nov. 1905.

Čenjeni urednik "Gl. Sv.", prosim priobčite moj dopis v priljubljenem nam listu.

Namen mojega pisanja je, nekoliko opisati tukajšnje slovensko naselbino. Prijazno mesto Waukegan se nahaja 36. milj severno od Chicago na miš-ganskem jezeru. Slovencev tukaj živi približno 1000, od katerih je večina iz vrhnlškega okraja. Vsi ti se trudijo ponajveč v žični tovarni in v tovarni za sladkor, za vsakdanji kruh; seveda je razven tega še veliko drugega dela, a Slovenci ga nemorejo opravljati radi neprisvojenega angleškega jezika.

Kakor povsod v slovenskih naselbinah tako tudi tukaj, nahaja se precejšnje število gostiln, v katerih se vrhnlške cvetke kaj vabljivo sučejo, toda moj namen ni temu ugovarjati. Gospodar ima hiapca, da mu pri delu pomaga, gospodinja ima dekle da ji pomaga pri hišnem opravilu; tukajšnji gostilničarji imajo pa cvetke, da jim pomagajo razprodajati opojne pijače. Izmed vseh teh gostilničarjev je pa vendar eden kateri je možak-korenjak. V njegovi gostilni se nenehajajo dvenožne cvetke, torej poštena duša — poštena gostilna, to pa je razvidno iz tega, da dela najboljšo kupčijo.

Dovelj, kaj več v prihodnjilč. Pozdrav vsem zavednim rojakom širom Amerike, in čitateljem edinega, delav-skega nam lista "Glas Svobode". Li stu pa obilo predplačnikov.

N. B....ga.

MURRAY, UTAH.

Dne 24. nov. 1905.

Čenjeni urednik!

Prosim blagovolite mi odstopiti prostorček v našem cenjenem listu "Glas Svobode."

V imenu celega našega društva se moram javno zahvaliti vaim delegatom S. N. P. J., da so na II. gl. zborovanju meseca septembra toliko ugodnega dosegli za nas delavce — trp-ljne. Jako koristno in potrebno pa je, da se nam je doseglo zboljšanje bolniš-ke podpore kakor tudi usmrtnine.

Omeniti moram tudi da nam je jako po volji, da se je vsebina lista Gl. Sv. prenačila, ter opustila ona prenapetost koja je doslej dihala moj vrsticami Gl. Sv. Marsikateri rojak bi si bil naročil list, ali pisava oziroma pomen pisave se je takorekoč pristudil marsikaterim čitalcem, kateri je bil vse-skozi prenapet, neumljiv in malo pouč-ljiv za nas Slovence. Upamo pa, da v bodoče dobimo nam primerne, in kori-stne duševne hrane po listu Gl. Sv., kar bode nauč Slovence, in tudi listu v prospeh.

Nadalje poročam o dveh ženitbah, katere se so tukaj dokaj sijajno vršile, zabavi ni bilo konca ne kraja. Poročil se je priljubljeni rojak in član S. N. P. J. Ivan Kaltineger z gdn. Marijo Čadež. Frank Eic v obče znani rojak in naročnik "Gl. Sv." pa je vzel gdn.

Heleno Nučič.

Novo poročentim želimo srečno bodo-čnost!

Kar se delavskih razmer tiče Vam pa nevem kaj posebniga poročati. Z delom gre še precej povoljno, in dela se splošno po 8. ur na dan, a plačilo je pičlo, živeti pa drag. Poleg tega nam bode kakor običajno pa še zima shujšala vse dokaj skromno stanje. Po-zdrav!

Matija Perceč.

Vsem rojakom priporočam
svojo fino urejeno

GOSTILNO

na 163 Reed St., Milwaukee, Wis.

Postrežba točna in solidna.
Vsak potujoči Slovenec dobro do-šel!

C. HOFBAUER.

John. J. Dwyer

679 Blue Island Avenue.

Gostilničar

se priporoča Slovence in dru-gim Slovanom v obilen obisk.

Postrežba točna in solidna

J. J. Dwyer, 679 Blue Island Ave.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82-84 Fisk St. Tel. Canal 1405

PIJTE
CHENKO VINO TRICLAN
in
želodčno grenčico Ban Jelasič, ki
se izdeluje 588 W. 18 St. Chicago.
Triglav Chemical Works.
Išče se poštene agente
po vseh me stih

ROJAKOM SE PRIPOROČA

Overland Saloon

Rock Springs, Wyo.

Cedno prenočišče za nizko ceno.

VALENTIN STALECK, lastnik.

Kdor hoče kmalo dospeti na Kranjsko, Koroško, Spodnje Sta-jersko ali v Istrijo, naj se poslužil parnikov francoske družbe

Compagnie Generale Transatlantique.

LE 6. DNI NA MORJU.

Parniki plujejo iz New Yorka vsak čet-tek ob 10. uri dopoldan.

Glavni agent za Ameriko in Canado
na 32 Broadway St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni agent za zapad,
na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.

A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Slika predočuje zlato damsko uro (Gold filled.) JAMČI SE ZA 20 LET.

V naravni velikosti slike.

Kolesovje je najboljši ameriški izdelek

—Elgin ali Waltham. \$14.00

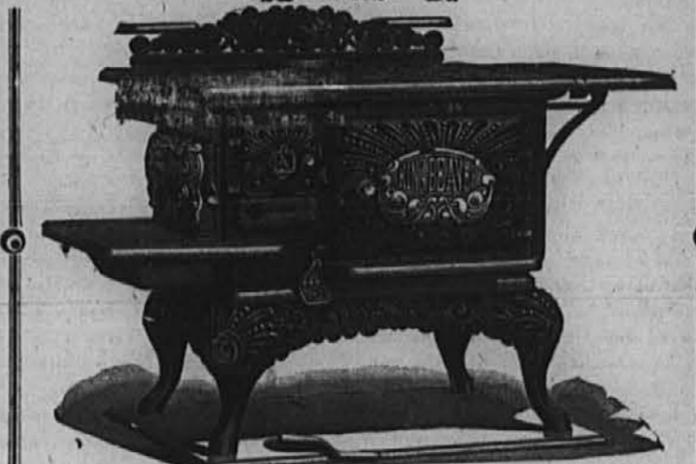
Te vrste ura stank le

V obilo naročbo se priporoča vsem Slo-vencem in Hrvatom dobro znani

Jacob Stonich,

72 E. Madison St.
Chicago, Ill.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite pečl in pohištvo pri
NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

BRATJE DELAVCI!

Cene delnicam grejo čimdelj višje.

Našiga noviga parobrodnega društva parobrod "Brooklyn", je v evropskih vodah pokazal krasno prosperiteto. Z redno plovitbo je družba pričela v začetku meseca oktobra t. l. Radi tega so tudi cene delnicam poskočile. Še je čas, da si vsaki delavec lahko priskrbi delnice in tako postane sočrudnik tega ogromnega podjetja. Ne odlašajte! Kupite kolikor morate delnic, dokler so še po \$5.00

FRANK ZOTTI & CO.

Na zahtevo dajemo vsakomur pojasnila.

Ta kupon izrežite, napišite in ga pošljite z denarjem na spodaj omenjeni naslov.

Vsaka delnica je vplačana popolnoma, in se nemore več vplačati.
(Incorporated under the laws of the State of Maine)

Frank Zotti Steamship Company.

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2,000,000, od katerih je že \$1,500,000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Čenjeni gospod:—

S tem predplačam na.....delnic Frank Zotti-jeve parobrodne družbe po \$5.00 komad, in Vam prigrabno pošljem svoto od.....dolarjev, katero upotrebite v zgoraj povedano svrhu, in delnice mi prej ko mogoče doposljite.

S tem se razume, ako predplače prekoračijo preje navedeno glavnico, da mi zgornjo svoto vrnete v celem znesku.

Ime.....

Ulica in št.....

Mesto in država.....

Dne.....190....

Ceki, menice (trate) in poštna nakaznica naj se pošljajo direktno na:

Frank Zotti S. S. Co. 108 Greenwich St. New York, N. Y.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Tajnik: MARTIN KONDA, 657 W. 18. St., Chicago, Ill.
 Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South, Chicago, Ill.
 Nadzor-niki: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Pomožni odbor: MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 343 Fulton St. Pullman, Ill.
 Bolniški odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
 JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
 MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljatve pa blagajniku Frank Klobučarju.

Društvene vesti.

Društvo "Slavija" št. 1. S. N. P. J. v Chicago, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Naročni dvorani na 587 S. Centre Ave. John Duller, tajnik, 12 W. 25th St., Chicago, Ill.

Bratstvo "Triglav" št. 2. "S. N. P. J." v La Salle, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu točno ob 1/2 uri popoldan, v prostorih M. Kumpa.

Društvo "Adrija" št. 3. "S. N. P. J.", v Johnstown, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan na 725 Broad Alley. K mnogostevilnem vstopu v omenjeno društvo vabi Odbor.

Društvo "Bratstvo" št. 6 S. N. P. J. v Morgan, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan v prostorih br. Fr. Miklaučiča na Sygen. Odbor.

Društvo "Orel" št. 19 "S. N. P. J." v Stone City, Kans., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu. Ignac Pečnik, tajnik.

Društvo "Zora" št. 25 S. N. P. J. v Tercio, Colo., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu. Odbor.

Društvo "Bratje Svobode" št. 26 S. N. P. J. v Cumberland, Wyo., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu, in sicer ob 2. uri popoldan v mestni dvorani.

Društvo "Bled" št. 17 "S. N. P. J." v Lorain, O., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan v prostorih brata Vrbanke. Alexander Sechnitzer, tajnik, 578-10th Ave., Lorain, O.

Društvo "Edinost" št. 12 "S. N. P. J." mesečne seje vsako prvo sredo v mesecu ob 8 uri popoldan v Murray Uper House. M. Žugel, tajnik, P. O. Box 127 Murray, Utah.

Društvo "Zarja" št. 15 "S. N. P. J.", v Ravensdale, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako zadno nedeljo v mesecu, v dvorani g. F. Ludovika v Ravensdale, Wash. Odbor.

Slovensko narodno bratsko podpor-no društvo "Bratstvo Naprej" št. 9. "S. N. P. J.", v Yale, Kans., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10 uri dopoldan, v slovenski Narodni dvorani pri sob. Dolari. Frank Levac, tajnik.

Bratsko društvo "Sokol" št. 20 "S. N. P. J." v Ely, Minn., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu v prostorih br. Jos. Seliskarja. J. Somrak, tajnik, Box 62 Ely, Minn.

Društvo "Orel" št. 21 "S. N. P. J." v Pueblo, Colo., ima redne mesečne seje vsako prvo nedeljo, in vsako prvo po 15. vsakega meseca v dvorani M. Kochevarja 1217 Eiler Ave. Odbor.

Društvo "Edinost" št. 23 S. N. P. J. v Darragh, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu, v dvorani Wm. Singerja v Eveningtown, Pa. Odbor.

Bratsko društvo "Sokol" št. 11 spadajoče v "S. N. P. J.", v Roslyn, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu pri br. Ivan Malenšek-u. Odbor.

Društvo "Trdnjava" št. 10 "S. N. P. J.", v Rock Springs, Wyo., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9 uri dopoldan. Ivan Lebor, tajnik.

Društvo "Danica" št. 22 S. N. P. J. v Trimountain, Mich., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu. Matija Likovič, tajnik.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljico. Vsi dobro došli!

Hermanekov Angelika balzam je najboljše krepilo.

Kedar telo slabi in se njega moč čimdalje boljbolj zmanjšuje, tadaj potrebuje želodec krepila za prebavljenje, da ojači čreva in ledvice. Hermanekov angelika balzam se proizvaja le iz korenin, zelišč in izbranih rož, ki so potrebne za ojačenje telesa in utrditve zdravja. Ako postane kri nečista, se pretakla nepravilno in postaja razkrojena, telo ne dobiva dovolj jakosti, torej slabi in razpada, pristopno je boleznim, nervoznosti, slabemu prebavljenju, izgubi slasti do jedil, nespečnosti.

Poleg se pa prikazujejo še druge bolezni, ki imajo svoj izvor le v slabi krvi, n. pr. mrzlica. Hermanekov angelika balzam je najboljši kričistilec in krepilo, ki vedno pomaga, ako telo slabi.

Cena 75c; po pošti 85c.
 Izdeluje in prodaja edino J. C. Hermanek, lekarnar, 585 So. Centre Av. Chicago Ill.

P. Schoenhofen Brg. Co's.
 Najboljše pivo je
Edelweiss
 Se prodaja povsod.
 Phone Canal 9 Chicago, Ill.

POSEBNI OGLAS.
 Nova prekomorska črta—Sredozemsko in Adrijansko morje.—
Cunard Line.
 ustanovljena leta 1840.
 Velikanski novi brzoparnik "CARONIA"
 676 čevljev dolg, nosi 21,000 ton in ima 21,000 konjskih moči, ter je edini največji parnik na svetu. Pluje iz New Yorka, 9. jan. in 27. feb. 1906.
 S 26. aprilom 1904 so pričeli pluti parniki Cunard Line iz New Yorka preko Neapolja v Trst in Reko.
 Parniki plujejo iz New Yorka:
 Pannonia (nov parnik z dvojnimi vijakom, 9,851 ton), dne 1. nov. t. l.
 Carpathia (nov parnik, z dvojnimi vijakom), dne 21. nov. t. l.
 Slavonia, (nov parnik, z dvojnimi vijakom, 10,605 ton) dne 5. dec. t. l.
 Se iščejo agentje!

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.
 plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.
 Hranilni predal za \$3. na leto.
 Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).
 Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

NEKAJ PODAKTOV O

Severovem slovenskem almanahu.

1. Je že pripravljen za razpošiljatev.
2. Stal nas je veliko denarja, časa in dela.
3. Obsega koledar za vsak mesec, z napovedanjem vremena, t. t. d.
4. Razpravlja vse potrebno o boleznih in njih zdravljenju. Članke je napisal zanesljiv zdravnik.
5. Obsega zanimiv poduk in statistiko, važno za vsakega čitalca.
6. Po njegovih straneh je vse polno dogodbe, dovtipnih in smešnih.
7. Ima 12 praznih stranih za zapiske.
8. Izdaja koledarja obsega več ko 800,000 iztisov.
9. Jeden iztis je za vas. Dobite ga zastonj pri vseh lekarjih ali trgovcih, ki prodajajo naša zdravila, ali pa nas obvestite po dopisnici in vam ga bomo poslali.

Naša zdravila se že prodajajo več ko četrto stoletje. Rabi jih danes več ljudi kot kdaj poprej. Če jih ne dobite v vaši lekarni pošljite svoje naročilo naravnost na nas. Mi plačamo ekspresne stroške pri naročilih za \$1.00 ali več. Za \$5.00 si lahko izberete za \$6.00 vrednosti v sledečih zdravilih.

ZDRAVNIŠKI NASNETI ZASTONJ.

Severov balzam za pljuca ozdravi kašelj, prehlajenje in vse bolezni grla in pljuč. Cena 25 in 50 centov.
 Severov žalodni grenčec krepča prebavljavne organe, pospešuje apetit, krepča želodec v celem telesnem sestavu. Cena 50c in \$1.00.
 Severovo olje sv. Gotharda zdravi čudežno hitro opekline, otekline, vnetje in druge revmatične in nevralgične bolezni. Cena 50c.
 Severov življenski balzam, zdravi in okrepuje vrak organ v telesnem sestavu. Cena \$1.00.
 Severovo zdravilo za obisti in jetra odpravi scalo kislino od telesa, ravno tako obistne kamenčke ter odstrani žgoče odvajanje vode in vse druge bolezni teh organov. Cena 75c in \$1.00.
 Severovo zdravilo za obisti sucon. ssa. . . .
 Severovo zdravilo zoper gliste je gotovo in zanesljivo zdravilo zoper gliste vseh vrst, ter krepča črevesje in je posebno dobro zdravilo za otroke. Cena 35c.
 Severov ženski regulator odstranjuje bolezni pri mesečnem čištenju, krepča organe ter zdravi bolezni, na katerih veliko žensk danes trpi. Cena \$1.00.
 Severov křistilec je dobro zdravilo zoper kř in druge zastarane bolezni ter pomaga organom pri čištenju telesa. Cena \$1.00.
 Severova febrokura je zdravilo, ki gotovo od strani mrzlico, malarijo, raznovrstne druge mrzlične bolezni itd. Cena 75c.
 Severova srčna tonika ozdravi srce in druge srčne organe, krepča onemogle srčne stene in žile ter ozdravi tudi vse druge srčne bolezni. Cena \$1.00.
 Severov prašek proti glavobolu in nevralgiji je izvrstno zdravilo proti vsakovrstnemu glavobolu in nevralgiji. Popolnoma neškodljiv. Cena 25c.

Severova tonika za lase zabrani posebno padanje las, ozdravi prhute in pospešuje rast las. Cena 25c.
 Severovo zdravilo zoper revmatizem odstrani in zdravi čudežno hitro nevralgijo v boku, trganje v križu in vse druge revmatične bolezni. Cena \$1.00.
 Severov lakaoton je prijeten za uživanje, odstranjuje telesno blato na lahek način, ozdravi kronično zabasnost. Cena 25c.
 Severovo mazilo zoper garje je zdravilo prve vrste posebno proti garjam in drugim podobnim kožnim boleznim. Cena 50c.
 Severov Nervoton zdravi beznost, glavobol, potrtost nervoznost, alkoholizem in druge nervozne bolezni. Cena \$1.00.
 Severova mast za rane in urezine, premazane rane zaceli izvanredno hitro. Cena 25c.
 Severova zdravila zoper kurja očesa odstranijo mehka in trda kurja očesa in raznovrstne bradavice. Cena 25c.
 Severovo zdravilo zoper kolero je dober lek proti koleri, krčem, grizenju in driaki. Cena 25 in 50c.
 Severove krogljice za jetra so majhne a izvrstno delujejo. Odstranijo glavobol, zdrave sluznico in vse druge jetrne bolezni. Cena 25c.
 Severovo zlato mazilo za oči ozdravi vnetje in ranjene trepalnice itd. ter prepreči ječmen. Cena 25c.
 Severovo zdravilo zoper katar ozdravi poletno mrzlico in prehlajenje v glavi. Čisti in miri sluznosti v nosu. Cena 25c.
 Severov prašek za otroke, za otroško kožo po kopanju, in za može po britju. Omehčuje in ogleda kožo. Cena 25c.
 Severov zdravilni obliž (flajšter) izleži bolesterne mišice in členke. Najboljše zdravilo za krajevno omejen revmatizem. Cena 25c.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

RODOVITNA COLORADA
 in se doseže skoz
Denver & Rio Grande R.R.
 "Najlepša najboljša razgledna pot celega sveta."
 Colorado ima rodovitne doline, naravne prikazni tem jednake se ne dobi nikjer drugod pod solcem. Smehljajoča polja zibajočega se žita, drevesa pa se lomljejo pod težo sladkega sadja, brez številne črede živine in ovac se vidijo povsod ako se pelješ skoz ta razgledni paradiz na zemlji. Informacije glede vožnje, zemljevidi in literatura se dobe prosto na zahtevo.
 S. K. HOOPER, G. P. & T. A. R. C. NICHOL, General Agent
 Denver, Colo. 242 Clark Str., Chicago.

Kdor želi postati forman
 mu priporočam najnovejši SLOVENSKO-ANGLEŠKI REČNIK, kateri je jako razumlivo sestavljen, in se v najkrajšem času angleščine brez učitelja nauči.
 Velikost žepne knjižice, cena ji je samo 60centov katere se lahko v poštinih znamkah naročilu pridene.
V. J. Kubelka,
 99 Dearborn St. Chicago, Ill.

Vesti iz jugoslovanskih pokrajin.

— Srbski kralj Peter in jugoslovanski književniki in časnikarji. Kakor se poroča iz Belgrada, bo kralj Peter sprejel v posebni audijenci vse jugoslovanske književnike in časnikarje, ki se udeležijo kongresa, čigar začetek je bil določen na 18. nov.

— Sloveščina mu je muka. Kranjski deželni glavar je povedal v seji, da mu je prevajanje slovenskih govorov v laščino — muka. — Mož sicer dobro razume slovensko (včasih noče, kadar mu tako kaže!) ali kot laški bog seveda goji do nas ljubezen posebne vrste. — Priti pa morajo časi, ko se izbojuje boj, da ne bo le prevajal ampak tudi govoril ves čas seje s Slovenci slovensko! Če ne on, pa kdo drugi!

— Spovedna svetost. Katoliška cerkev je med drugimi pripomočki za dosego večnega zveličanja svojih vernikov uvedla tudi spoved, kjer morajo katoličani, zlasti pa katoličanke pred strogim spovednikom kot namestnikom božjim povedati verno in obsežno sliko svojega grehov polnega preteklega življenja. Nekateri dušni pastirji uganjajo v spovednicah najhujše zločine nad dušami svojih ovčice. To je znano iz preminogih slučajev. Katoliška cerkev se izgovarja sicer, da se izpraševanje svinjarij mora vršiti, da spovednik spozna dušni stan spovedanca ali spovedanke. Seveda je ta motivacija puhla, ker se duhovniki, ki žive npravno in pošteno, vzdržijo takih vprašanj in so le oni vstrajni v tem vprašanju, ki so sami vsi umazani. Veliko slast pri spovednem izpraševanju mora gotovo tudi občutiti neki tukajšnji frančiškan, ki pa ima rad samo spovedance, ne pa spovedank. Ta kuter sprašuje svoje ovčice, ki so mu prišle odložiti svojo butaro, reči, da spovedanca oblije rdečica in naj bo še tako zakrknjen grešnik. Tannam je danes prišel tožit neki mož, ki je za svojo drugo oženitev šel k spovedi in zošel pred tega frančiškana sodni stol, da mu je menih stavil taka vprašanja, da so možu vstajali lasje pokonci in da bi bil najrajše zbežal izpred spovednice, če bi ne bil vedel, da ga ne poroče bsez spovednega listka. Kajse godi potem šele z mladimi fanti, do katerih čuti dotični frančiškan posebno "ljubezen", nočemo govoriti, mislimo si pa lahko. In potem se hoče govoriti še o svetosti spoved! "Slov. Nar."

— Špekulacija na ljudsko neumnost se še vedno dobro obnaša in kdor jo razume, se mu dobro godi. Tako se klati sedaj po Spodnjem Štajerskem človek, ki prodaja razne vence. Pripoveduje, da je odposlan od jeruzalemskih frančiškanov in izdaja reklamne listke z napisom: "Von jenen Turken. die zur romischen Kirohe ubergetreten sind, in Jerusalem verfertigt, solcher Rosenkranz 30 Kreuzer" Sleparija je popolnoma očitna. Tak rožni venec je narejen iz navadne špaga in iz rdeče pobatvanih, prav prostih lesenih kroglic, ter nima niti križi. Vreden ni niti groša.

— Klerikalna pedagogija. V Sv. Križu na Primorskem je župnik v šoli pretepel osemletnega otroka Ermana Boschettija tako močno, da bi ga bil kmalo pokvaril. Zvečer je odpeljala mati otroka v Trst, kjer ga je preiskal zdravnik dr. Olliani, ki je konstatoval, da je otrok valed udarcev močno obolel in da bode potreboval več časa, preden okreva. Proti blagoslovljenemu pretepaču je vložena ovadba. Krščansko ljubezen na jeziku, v dejanju pa besno pretepavanje o trok, to je ilustracija za klerikalno pedagogijo. In ta družba boše imeti prvo besedo v šoli.

— Naklo. 16. novembra je v Skocijani, ki je po svojih jamah slavnoznana, dvakrat zaporedoma tresčilo. Zidana streha zvonika razdejana. Poškodovana je tudi cerkvena streha, pškodovanih pa je tudi sedem hiš in je ubilo dve kravi in dva prasca.

— Konec rogovileža. V Ročici ob Savinji je bil Franc Hanjšič hud rogovilež in hud pijanec 2. nov. se je opil in razgrajal, da so ga morali vtakniti v obč. zapor. Ko je čez eno uro prišel redar pogledat, kako je z "gostom", našli so ga mrtvega. Hanjšič se je obesil na svoj hlačni pas. Pokopan je bil brez duhovnika — ker ni imel denarja, da bi se bil plačal pogreb

— Ustanovitev orožniške postaje v Dragatušu pri Ormožju, ki se je morala radi nedostatnosti stanovanja pred leti opustiti, se iz neznanih vzrokov zavlauje. Za nastavljenje osovja je že sezidana lepa in prostorna hiša. Ciganov in drugih subjektov dvomljivega značaja, ki se pritepo iz sosodne Hrvaške, kar mrgoli v tej okolici a sedež orožniške postaje na Vinici je 10 km oddaljen.

— Naš deželni glavar in sloveščina. — V seji 13. nov. je razlagal slovenski deželni glavar, da prevajajo na deželaem odboru v sloveščino načrt za stavnbeni zakon, da je pa to strašno težko, ker manjkajo u sloveščini termini tehnici, ter je težko kako reč povedati po slovensko. Da je kaj takega pri sedanjih razmerah na dež. odboru težko, radi verjamemo. Ne težko pa bi bilo, ako bi imel deželni odbor v službi več veščih Slovencev! Potom bi se taka prevajalna dela vršila mnogo lažje. — Sicer pa je kranjski ljubeznivi deželni glavar rekel to z namenom, da je mogel pokazati Slovincem zopet malo osetovske ljubezni. — Naj blagovoli upoštevati, da tudi Lahom niso padli z nebes termini tehnici, marveč so se razvili počasi. kakor v vsakem drugem jeziku kar jih ni skupnih v vseh.

— Cuden nestvor. V Zagorju pri Kozjem na Štajerskem je imela krava kmeta Medveška tele, ki je imelo en život, osem nog, dva repa, eno glavo, troje oči, dve ušesi in dva gobčka.

— V Sori še vedno orožniki stražijo kapelana Brajca. Brajec se na božjo pomoč nič ne zanese, le orožnikov bajonet ima voljavo pri njem.

— Nesreča na morju. Blizu Dubrovnika se je razbila ladja "Genarano", ki je vozila 700 ton sadja. Tudi kapitan in dva mornarja so utonili.

— Strela je udarila v vojaški oddelek dne 16. nov. v Triniti pri Kotoru ter ubila dva novince trdnjavske artiljerije; teško ranjenih je 12 vojakov in neki častniški namestnik.

Naznanje vsem e. gg. naročnikom in dopisovalcem

Vsi dopisi, denarne pošiljatve itd. naj se pošiljajo na sledeči naslov. "Glas Svobode" 657 W. 18. Str., Chicago, Ill.

Z bratskim pozdravom
Upravništvo in uredništvo
"GLAS SVOBODE",

Javna zahvala.

Povodom mojega godovnika, se tem potom najiskrenejše zahvaljujem slov. delav. pev. zboru "Orel" kateri me je prijetno iznenadil in pod "okence" zapel.

Vrli naš "Orel", katerega član sem sam, ostane mi vedno v dobrem spominu, ter ponovno zahvalno olišem, živijo "Orel" in njegova podpiratelji!

Hvaležni
Frank Mladič.

NI ČLOVEKA,

KATERI NE BI BIL ŠE ČITAL V ČASNIKIH, ALI SLIŠAL PRIPOVEDOVATI OD LJUDI O VELIKEM ZNANJU IN SILNI ZDRAVNIŠKI SPRETNOSTI, S KATERO VSAKO BOLEZEN IN VSAKEGA BOLNIKA OZDRAVI SLAVNI

Dr. E. C. Collins M. I.,

ker je ta slavni professor edini zdravnik, kateri je napisal to prekoristno knjigo „Zdravje“, s katero

Knjiga: ZDRAVJE.

je dokazal, da ni človeške bede, trpljenja ali bolezni, katere bi on popolnoma in temeljito ne poznal.

Zatoraj! Rojaki Slovenci, mi Vam priporočamo, da se, ako ste ne- močni, slabi ali bolni, obrnete edino le na **Dr. E. C. Collins M. I.,** ker Vam on edini garantira, da Vas v najkrajšem času popolnoma ozdravi, bodi si katere koli notranje ali zunanje telesne bolezni, kakor tudi vsake:

Tajne spolne bolezni moške in ženske.

Ozdravljen. Reumatizma in kronične bolezni želodca.

Ozdravljena glavobola, belega toka in bolezni notranjih ženskih organov.

Ozdravljen: kašlja, slabine in jetike.

Ozdravljen: živčne bolezni, pokvarjene krvi in izpadanja las.

Mark Lepetich
Olga, La.

Alojzia Slama,
Clarkson, Nebr.

Janez Zafakovec,
Box 86 Butte, Mont.

John Krnač,
Box 14 Connorville, O.

Poleg teh imamo na razpolago še na stotine pismenih zahval, katerih pa radi pomnakanja prostora, ne moramo tu priobčiti.

Rojaki! Predno se obrnete na kakega drugega zdravnika ali zdravniški zavod, pišite po knjigo **zdravje** ter pismu priložite nekoliko znamk za poštnino, nakar Vam takoj dopošljemo to knjigo zastoju. V knjigi najdete natanko opisano Vašo bolezen in nje uzroke in kadar Vam je vse natanko znano, bode te ložje natanko opisali svojo bolezen in čim gotoveje ozdravili.

V VSAKEM SLUČAJU toraj natanko opišite svojo bolezen, koliko časa traja, koliko ste stari in vse glavne znake in to v svojem maternem jeziku, ter pisma naslavljajte na sledeči naslov:

Dr. E. C. COLLINS

MEDICAL INSTITUTE,
140 West 34th Street, NEW YORK, N. Y.

Potem smete biti z mirno dušo prepričani v kratkem popolnega ozdravljenja. Zavod Dr. E. C. Collins-a je odprt od 10 ure dopoldne do 5. popoldne.

NAZNANILO.
Slovincem in bratom Hrvatom najtopleje priporočava, po starokranjskem okusu delane **SMODKE.**
Fino izdelane viržinke po najnižjih cenah.
Zunanja naročila sprejemljeva z posebno točnostjo poštnine prosto
Vsa naročila naj se noslovijo na **BAKOVEC BROS.**
567 S. Centre Ave. Chicago.

LIEBICH Slovenski fotograf poznat mej Slovenci že mnogo let izdeluje najlepše velike in male slike po najnižjih cenah.
80-86 Euclid Ave. CLEVELAND, O.

Niže podpisani priporočam Slovincem, Hrvatom in drugim bratom Slovanom svoj lepo urejeni

SALOON

z dvojnimi kegljiščem in biljar na razpolago.
Točim sveže pivo, domača in importirana vina, fine likerje in prodajam izvrstne smodke.
Prost prigrizek vedno na razpolago.
John Kumar,
na vogalu Laflin in 20 ulice in Blue Island Ave. Chicago, Ill.

Telefon urada Main 39.
Telefon stanovanja 228-Y.

Dr. F. E. Hicklin

La Salle, Ill.

Se priporoča tu živešim Slovanom. Urad ima nad Strausovo prodajalno.

Ozdravljenje oči je moja posebnost.

ROJAKI POZOR!
1000 mož potrebujeva v

Silver Saloon

Naznanje.

NASIM SLOVENSKIM PRIJATELJEM IN ODJEMALCEM.

Dasi je božič ali sveti večer še daleč, vendar pa je čas omisliti si božična darila. n pr. iz vrste fotografij.
Veliko, ali večina Slovencev ima prijatelje, sorodnike v stari domovini katere brezdomno najlažje iznenadijo, ako jim pošljejo svojo sliko ali svoje družine.
Radi tega ne odlašajte na zadnji dan ampak obiščite nas takoj v prvi priložnosti. Tudi se Vam zahvaljujemo za vso prejnjjo naklonjenost upajoč, da bode cenili in vpoštevali naše točne in cene potrebe, sedaj namenjene edino le za naše slovenske prijatelje in odjemalce. katerih napredek in vstrajnost je naša zahvala, ostajam z veleštovanjem

Wilbur

391-393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. Chicago, Ill.

461-463, 4th St. San Fran. Cal. za piti fino Wieland-ovo pivo, kalifornijsko vino in najboljšo žganje in kaditi najfinejše unijske smodke. Prigrizek prost in igralne mize na razpolago. Rojaki dobe hrano in stanovanje.

BRATA JUDNICH,
San Francisco, Cal.

Nazdar rojaki!

Slovincem in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.
Za obilen poset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Sedaj je čas da si kupiš zimsko obleko in suknjo,

da dobiš prvo izbiro najboljših delane obleke na trgu. Najlepšega kroja dela in priloge, kakor tudi naše nizke cene, kar dela trgovino v naši prodajalni ugodno.

Lepe moške obleke z navadnim ali dvojnimi oprsem, v navadni velikosti, kakor tudi velike močne in ozke tako tudi posebne velikosti popolnoma jamčene v vsih ozirih, in sicer od

\$7.50 do \$25.

Moške suknje — fine ali navadne barve, posebne ali navadne velikosti — nikjer pod tako ugodnimi cenami, in sicer od

\$8.00 do 25.00

OBLEKE IN SUKNJE ZA MLADENCE (starost od 13 do 20 let.)

Krasnega kroja — trpežnega dela od

\$4. do 18.

Mirko Vadjina
priporoča bratom Slovincem svojo **BRIVNICO.**
390 W. 18. St. Chicago.

Največja slovanska tvrdka
Emil Bachman,
580 So. Centre Ave. Chicago.

Izdeluje društvene znake, gumbe, zastave in druge prebšćine.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače — "atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsace-mu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIC
617 S. Center Ave. blizu 19 ulice CHICAGO, ILL.

RAZNO.

— Princ Louis Napolen je prišel v Pariz ter se hoče odpovedati ruski vojaški službi, da mu ne bo treba pri sedanjih plogodkih na Ruskem igrati aktivne vloge.

— General Kuropatkin in bivši namestnik na Daljnem Vztoku Aleksejev sta odpotovala v Pariz, kjer ostaneta dlje časa. General Kuropatkin namerava spisati obširno delo o vojni na Daljnem Vz-toku.

— Turška vlada je naročila pri francoski tvrdki Crauzot štiri torpedne razdiralke in zgradbo mostu iz Galate v Stambul. Ker se je Nemčija zanašala, da dobi to naročilo, so pri nemškem poslanstvu ne prijetno razočarani

— Zakaj se je Maroko zadolžil. Angleški nemški in francoski poslaniki so delovali letos pol leta v diplomatične svrhe na dvoru marokanskega sultana. Pozneje se je vse čudilo, ko si je moral sultan najti v Nenčiji večje posojilo, malokdo pa je vedel, da mu je testroške povzročilo francosko poslanstvo, ki je bilo posebno mnogobrojno ter je živelo na sultanove stroške. Francozi so baje provzročili sultanu 2 in pol milijona frankov stroškov. Vsak dan je dajala marokanska vlada francoski družbi: 54 košev sladkorja po tri kil, 480 hlebov kruha, 500 jajc, 300 kil mesa, 140 kokoši, 60 golobov, 6 vreč moke itd. Celu zamorke so dobili, da so jim prale perilo, nadalje jim je dajal sultan ves čas potrebne konje, mule in velblode. Na Francoskem se seveda čudijo, kam je pri taki gostoljubnosti spravilo poslanstvo 600.000 frankov, ki jih je parlament dovolil za to poslanstvo.

— Dragi obiski. Francoska vlada zahteva od parlamenta 3.400.000 kron za obiske zadnjih todnov. Sprejem perzijskaga šaha in bolgarskega kneza v Parizu je veljal 40.000 frankov, sprejem tuje mornarice je znašal 148.000 frankov, potovanje predsednika v Španijo je poračunjeno na 410.000 frankov

— Španski kralj se ženi. Sedanje potovanje mladega španskega kralja Alfonza ima baje samo namen, da si najde nevesto. Klepetavi svet ga ženi pri meklenburški vojvodinji Mariji Antonijeti. potem na tudi na Dunaju in v Monakovem. Pri izberi bo baje odločevalo le kraljevo srce brez političnih ozirov. Vendar pa ne sme pripeljati na fanatični madridski dvor neverne; t. j. nekatiške neveste.

— katoliški šulferajn je imel večeraj na Dunaju slavnostno zborovanje. Svojo odsotnost je opravičilo več nadvojvodov in nadvojvodinj, baron Gautsch in več ministrov. Papež je poslal v zaprtem pismu svoj blagoslov.

— Socijalnodemokratska zmaga v Gradcu. Pri dopolnilnih volitvah v graški občinski zastop iz tretjega razreda so z ogromno večino zmagali socijalni demokratje so dobili 1388 do 1452 glasov, nacionalni kandidatje pa le 770 do 814 glasov. Izvoljeni so bili soc. demokratje: Kilari, Bader, Auschofsky, Doppler, Fraitag in Haidinger. Potemtakem imajo sedaj socijalni demokratje celi tretji razred.

— Kristijanija 18. novembra. Pri volitvi kralja je glasovalo za princa Karla danskega okroglo 260.000 državljanov, proti pa okrog 62.000 oseb.

— Nečloveška mati. V Hebuje mati delavca Neuderta privezala svoji 9letni hčerki kamen okoli vratu ter jo pahnila v vodo. Obsojena je bila na smrt.

— 39 deldvoev je zgorelo v Glas-govu v skupnem stanovanju.

— Osa se imenuje nov humorističen list, ki je pričel izhajati v Narodni tiskarni v Ljubljani ter stane za celo leto 10 K.

— Ubegli turški častniki. V Belgrad je prišlo peš več turških častnikov, ki so pobegnili od turške armade, ker že več mesecev niso dobili plače. Poskusili bodo svojo srečo v Avstriji.

— Z angleškim parnikom "Hilda" se je potopilo 123 oseb. Le šest oseb se je rešilo.

— Oče 22 sinov. V gališkem deželnem zboru je bila prečitana tedni peticija nekega kmeta iz Strovke, ki je prosil podpore, ker je mneneja, da mu pritiče podpora, in sicer zategadel, ker ima 22 sinov, zdravih in cvetočih. Peticijo so odbili, ali poslanci so med seboj nabrali okoli 50 K ter jih poslali očetu 22 sinov.

— "Rdeči prapor" (centralno glasilo jugoslovanske soc. demokracije) se je preselil iz Trsta v Ljubljano. Tiska se odslej v tiskarni Iv. Pr. Lampret v Kranju. Oblika mu je lepša in obsega 6 strani. Vsebina je prav poučna. Dolžnost sodrugov je, da ga pridno bero in ga pridno naročajo.

— Novo okrajno glavarstvo se je ustanovilo za Krk. Poslovati je pričelo s. 1. decembrom t. l.

NAZNANILO.

Rojakom priporočamo našega zastopnika **Frank Budno**, ki se mudi na potovanju. Dotičnik ima pravico nabirati naročnino za "GLAS SVOBODE", sprejemati naročila za knjige in oglase.

Upravništvo "GLAS SVOBODE".

Ako pošljete denar v staro domovino, obrnite se zaupno na M. V. Konda-ta, 683 Loomis Str., Chicago, Ill.

Knjiga "OPATOV PRAPOR-ŠČAK," spisal F. R. je izšla. Ta zanimiva zgodovinska povest je izšla kot podlistek v "Slov. Nar." in "Glas Svob." Knjiga obsega 211 strani in stane 50c. poštnine prosta.

Kdor želi knjigo prodajati, naj se zglaši za pojasnila pri upravništvu "GLAS SVOBODE".

DNEVNI KURZ.

100 kron avstr. velj. je \$20 50
Temu je pridjati še 10 centov za poštnino.

Podpisani priporočam vsem bratom Slovanom mojo

Gostilno

dvorane za obdržavanje sej in zabav.

JOSEPH POLAČEK,
683 Loomis, cor. 18 Pl. Chicago,
(Telefon Canal 7231)

KJE JE John Žibert, v Ameriko je prišel pred dvema letoma, in sicer v La Salle, Ill. Kdor rojakov ve za njegov naslov naj ga blagovoli naznaniti njegovemu bratu Anton Žibert Box 127 Castle Gate, Utah.

Priporočam vsem rojakom svojo moderno gostilno, kjer točim vedno sveže pivo, najfinejše zganje in likerje in pristna, naravna vina.

Sprejemam rojake tudi na stanovanje in hranje.

John Mlakar,

60th. & Greenfield Aves.
West Allis, Wis.

Somšljeniki naročujte in pripojujte svoje časopise.

ZADOVOLJSTVO V ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno čmerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki spospešuje slast do jedi in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

Dober tek.
Izborna prebavljanje.
Trdno zdravje.

To je zdravilo, kakeršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odvzamete mnogo boleznii od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite boleznii.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specialitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.

Konklave 1. 1903.

III.

Kardinal Rampolla se je kot državni tajnik upeljal v okrožnico z dne 22. julija 1887. v kateri je razvil svoj program. V njem je tudi poudarjal, da je izključeno vsako porazumljenje med Italijo in med Vatikanom, dokler se cerkvi ne vrne nekdanja papeška država. Tega načelnega stališča se je Rampolla držal, dokler je bil na krmilu. A priznati se mu mora, da je papež Leon XIII. izrečno zahteval, da se mora Rampolla postaviti na to stališče.

Ta okrožnica je tudi na klerikalne kroge izzemila jezuita in njih pristaše napravila jako slab vtis in zgodilo se je nekaj nenavadnega. Škof skalabrini iz Piacence, škof Bonomelli iz Kremone, škof Rotelli z Monteflaskona, grof Konestabile iz Perugia, škof Malvezzi iz Bolonje in drugi odlični možje, ki so bili vsi zvesti cerkvi, so se obrnili do papeža Leona XIII. in ga prosili, naj vendar opusti politiko slepega sovražstva. Opozarjali so ga, da je Kristus rekel "moje kraljestvo ni od tega sveta", opominjali so ga, naj nikar v srca italijanskih duhovnikov ne seje sovražstva proti lastni domovini, saj je zedinjenje Italije nespremljivo dejstvo in se nobeden del države neče odtrgati od celote na korist papežu. Tudi so ga opozarjali, da je v Rimu tako svoboden, kakor bi nebil nikjer drugje na svetu.

A vse te prošnje so bile bob obstene. Še več. Vsi ti plemeniti patriotje so se sklicevali na spise plemenitega duhovnika in italijanskega rodoljuba Antona Rosminija in zdaj se je na ukaz papeža Leona XIII. zgodil sramotni škandal, da so Rosminija 33 let po njegovi smrti takorekoč izkopali iz groba in njegovo truplo vrgli na gnojnice, češ, da je krivoverec.

Rosmini je bil rojen 1. 1797. v Roveretu na južnem Tirolskem in si je s svojimi filozofskimi spisi pridobil kmalu največji ugled. Že pri papežu Piju IX. so Rosminija jezuitje črnili in obrekovali, kar se je dalo. Pij IX. je sam 12. junija 1. 1849. rekel Rosminiju "Moj ljubi abbate, ko bi vi vedeli, kaj se mi je vse o vas povedalo. Boje se, da bi vi dobili kaj vpliva name." Posebno so jezuitje proganjali Rosminijevo knjigo "Petero ran sv. cerkve". V tej knjigi je Rosmini pokazal na slabe strani cerkvene organizacije, vsled katere izgubljajo cerkev čedalje bolj na vplivu in na ugledu in gine versko mišljenje med prebivalstvom. Prva rana katoliške cerkve, je pisal Rosmini, je to, da ni med duhovniki in med verniki pri cerkvenih opravilih nikake skupnosti. Duhovnik izvršuje razne ceremonije, verniki pa prodajajo zija ali pa drobnjajo molitvice, ne da bi sploh kaj mislili. Poglavitni vzrok tega je raba latinščine; čim se latinščina odpravi od bogoslužja, se bo dala lahko doseči potrebna zveza med duhovniki in verniki pri bogoslužnih opravilih.

Največja nesreča pri sedanjih razmerah je, da se duhovščina ošabno povzdiguje nad vernike, da so duhovniki naduta kasta, ki imajo svoj mašni nerazumljivi tajni jezik, svoje posebne, narodu sovražne interese, svojo posebno pravost, ki je nikakor ni odobravit, vsled česar jih izomikanejši krogi prezirajo, masa pa sovraži. Druga rana sv. cerkve je pisal Rosmini, je nizka izobrazba duhovščine. Občne izomike sploh nimajo, a tudi v cerkvenih rečeh so popolnoma nevedni. In takim ljudem je poverjena vzgoja preprostega naroda, vsled česar je inteligenca in morala naroda silno globoko padla. Četrta rana sv. cerkve je ta, da se škofje pečajo s politiko in z administracijo in da imajo državne oblasti vpliv na njih imenovanje. Vsled tega izgube škofje zaupanje vseh tistih, ki so drugačnega političnega naziranja in s tem se ljudstvo odvrta od cerkve in od vere. Peta rana sv. cerkve je, da se cerkveno imetje porablja ne za dobra dela, ne za izpolnjevanje Kristusovega nauka ne ljubezni do bližnjega, dasi je bilo darovano samo za te namene.

Rosmini je energično zahteval, naj cerkev zopet to postane, kar je bila v prvih kristjanskih časih, naj se cerkveno imetje porablja za reveže, ne da

se pitajo z njimi lenuhi, in naj se vernikom povrhu ugrabljena jim pracica, da smejo škofje prosto voliti.

"Ubogi Rosmini", je vzklilni veliki Gioberti, ko je prečital slovečo knjigo o peterih ranah sv. cerkve, "vse je resnično, kar je pisal. A jaz poznam še več takih ran sv. cerkve! Šesta rana je posvetno gospodarstvo, za katero se pulijo papeži; sedma rana je sv. inkvizicija, ki zadavlja vsako znanstveno delo in vsakega resnicoljubnega znanstvenika; osma rana je vsako naravno in družabno moralo zastrupljajoči jezuitizem; deveta rana je duševna znošlost katoliške duhovščine; deseta rana je, da v Rimu ni med duhovniki nobenega človeka, ki bi imel kaj vere, in se baviljo vsi samo a politiko in z lovom na denar, vsled česar mora katolicizem žalostno propasti."

Vsa gonja jezuitov proti Rosminiju je pa bila brez uspeha. Inkvizicija je mnogo let preiskovala Rosminijeve spise in je končno prišla do spoznanja, da ni v teh spisih ničesar; kar bi nasprotovale veri. Dotična se je bila 10. avgusta 1854. Predsedoval ji je sam papež Pij IX. in ko je bilo odločeno, da proti Rosminijevim spisom ni ugovora, je papež vzklilni: "Bogu bodi hvala, da od časa do časa svoji cerkvi na korist pošilja na svet take moše, kakor je Rosmini!"

Jezuitje so se kar penili jeze Bali so se, da bi znali Rosminijeve nauki dobiti veljavo. In našli so se "dobri ljudje", ki so poskusili jezuita oprostiti plemenitega Rosminija. Decembra meseca po svoji zmagi je bil Rosmini zastrupljen, strupom, ki je deloval sicer počasi, a sigurno in je Rosminija pahnil v grob.

Ves izobraženi svet je žaloval po Rosminiju. Pijemontska vlada je vse evropske dvore obvestila brzojavnim putem, da je Rosmini izdihnil. Uradni list maršala Radeckega, milanska "Gazetta ufficiale" je pisala, da je bil Rosmini največji genij in nejsvetejše srce italijanskega naroda v 19. stoletju, kardinal Newman je pisal, da je Rosminijeva smrt največja nesreča za cerkev, londonski škof Grant je imenoval Rosminija največjega modrijana in svetnika nove dobe.

In leta 1888. je papež Leon XIII. v družbi z jezuiti tega istega Rosminija proglasil za — krivoverca. To je bil pravi justični umor in sramota tega umora pade na osebo Leona XIII.

Od tistega dneva, ko je Leon XIII. na spominu plemenitega Rosminija izvršil grdi justični umor, je začela bledeti njegova zvezda. Kakor je Macbeth po umoru kralja Duncana postal od dne do dne brutalnejši, tako je postal tudi pesnik Leon XIII. od dne do dne bolj surov. Luthra je imenoval "puntarja" in "brezvesten subjekt", moderno znanost, ki je preobrazila ves svet, je imenoval "pribežališče zavrženosti", starokatoličane je imenoval "hudodelske komedijante in hlapce pekla", protestantsko famuljo je proglasil za "dom slabega", duhovnike anglikanske cerkve je tudi zmerjal za komedijante, a prav posebno se mu je omilila beseda kuga. Protestantje so "okuženi perversnega krivoverstva" in zato se jih je ogibati, socialne demokrate je imenoval hudodelsko kugo, nedolžne prostozidarje pa smrdljivo kugo.

In vendar je danes ves svet prepričan, da je ni kuge, ki bi tako smrdela, kakor rimski klerikalizem.

Na mesto Rosminija je Leon XIII. posadil kot cerkvenega učitelja domnikanca Tomaža Akvinskega. Tomaž je prišel do te časti samo in edino zaradi tega, ker je priznal papežovo univerzalno oblast. Tomaž je učil, da je papež božji pooblaščenec in kot tak gospodar vsega sveta; papežu so podložni vsi kralji, vsi narodi in vse države.

(Dalje prihod.)

SVETOVNO MESARSKI RAČUN.

Ravno pred tristoletji začelo se je ugibati, da bi namreč dobro bilo držati statistiko narodov; da se vidi koliko se potroši za vojne, in od tega časa se pričinja štetje.

Iz tega razvidno, da je Angleška vlada v tem času potrošila za človeško klanje v okroglih številkah \$7,000,000,000 (sedem tisoč milijonov

dolarjev).

Nadalje je preračunljeno, da so stalo vse vojne devetnajstega stoletja \$18,000,000,000 (osemnajst tisoč milijonov dolarjev).

Neki matematikar je izračunal, da ima eno stoletje 3,155,673,600 sekund. Torej, ako je temu tako, plačalo se je v zadnjem stoletju približno \$6 vsako sekundo.

Skupni državni dolgovi t. j. samo večjih držav, pa broji \$35,000,000,000 (petintrideset tisoč milijonov dolarjev).

Vse te grozne svote so na račun vojn ali za pripravo istih.

Angleška, Francoska in Nemška plačujejo letnih obresti od svojih dolgov \$390,000,000 t. j. brez stroškov za priprave oboroževanja pod katerimi narodi zdihujejo.

Tudi Zjed. države Ameriške, da si nimajo nikakega nevarnega sosedu potrošijo letno \$200,000,000 za vzdrževanje vojne — za mesarenje ljudi.

KMETIJSTVO V ZJED. DRŽAVAH.

Pridelek in vrednost tega leta je večja kot kedaj poprej.

Iz Washingtona se poroča glede kmetijstva v Zjed. državah, in sicer, da je isto doseglo letos najvišjo stopinjo kakor tudi vrednost pridelka.

Tajnik Willson omenja, da je letošnjih pridelek koruze 2,708,000,000 bušev v vrednosti \$1,216,000. Za koruzo pride mrva v vrednosti \$605,000,000. Pšenice se je letos pridelalo 684,000,000 bušev, vredna \$525,000,000. Toraj \$11,000,000 več kot kedaj poprej.

Ovsa se je pridelalo 939,000,000 bušev, vreden \$282,000,000. Krompirja v skupni urednosti \$138,000,000. Ječmena za \$58,000,000. Tobaka za \$52,000,000. Surovega sladkorja za \$50,000,000 in riža za \$13,892,000.

To je pač največji pridelek kar ga je kmetijstvo še doseglo bodi si v Zjed. državah ali kjer koli drugod na svetu.

Radi ogromnega pridelka in njega vrednost podražile so se tudi kmetije v skupni vrednosti \$6,133,000,000.

SKUPNI STRANKARSKI ZBOR AVSTRIJSKE, SOC. DEMOKRACIJE.

V minulih dneh se je sešel na Dunaju skupni strankarski zbor socialne demokracije v Avstriji, da bi v teh momentih, ko pokajo stari stebri privilegijev in absolutizma, mobiliziral tudi avstrijski proletarijat proti sovražnikom ljudstva v boj za splošno in enako volilno pravico. Zbor je razpravljal pod mogočnimi vtisi uspehov ruske revolucije, pod vtisi dogodkov na Ogrskem. Po poročilu strankinega tajništva se je vzelo v raspravo predmete: o avstrijski krizi in o volilni pravici. Vsprejele so se enoglasno tozadavne resolucije. Ostale točke dnevnega reda so se iz istega odstavile, ker so bili delegati vsled uspehov ruske revolucije tako izrušeni, da se je izdala le parola: ne več govoriti, delati, na ulico!

RUSKA REVOLUCIJA

še nikakor ni končana. Narod je bil že prečesto preslepljen, da bi kar na kratko verjel, kadar mu car kaj obljubi. Witte je sicer imenovan predsednikom ministrskega sveta, ali tudi on ne uživa več tistega zaupanja, kakor nekdanj. Trepov je tudi še generalni guverner v Peterburgu. In končno je prišel carjev manifest že prepozno. Ako bi bil Nikolaj meseca januarja ali februarja dal, kar daje sedaj, bi ga bilo ljudstvo morda entuziastično slavilo. Vsekakor bi bilo sprejelo ustavo z zadovoljnostjo in revolucije ne bi bilo. Danes pa se bojujejo narodi že predolgo, da bi se zadovoljili s tem, kar car daje. V mnogih krajih so razglasili revolucionarno vlado, na Finskem so proklamirali neodvisnost in republiko in gotovo je, da jim bode moral car povrniti vsaj nekdanjo svobodo. Na Poljskem aarščča gibanje za popolno avtonomijo. Na južnem Ruskem pa vlada popolna anarhija. O revoluciji se lahko pravi, da se vé, kje se začne, ne pa, kje prestane. Na to bi bilo tudi v Avstriji dobro misliti.

Slovincem in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljšo zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljša pijača, unijske smodke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli! Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

Pozor!

Pozor!

Slovinci.

"Salon" z MODERNIM KEGLJIŠČEM

Sveže pivo v sodčkih in buteljkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljša in najfinejša unijske smodke. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovincem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Solidne obleke.

Našo največjo pozornost obračamo na izdelovanje solidnih oblek, kar pa pri prodajalcih na debelo pogrešamo, ker kupujejo obleke od tvorničarjev.

Predvsem je treba izbrati fino in trpežno blago in vzeti natančno mero, potem se še le prične z delom. To je pa pri nas v navadi.

Ovratniki izdelani na roke, pavolnata podlaga na ramenih, platnena podlaga na prsih jamčijo, da je obleka izdelana solidno. Take obleke se pa le dobi pri nas, kakor vsakovrstne uniforme, v čigar izdelovanju smo pravcati mojstri.

J. J. DVORAK & CO.
UNION CLOTHIERS AND TAILORS.
598-600 BLUE ISLAND AVE.

Telefon — Canal 1198

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za moške — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki cenl.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave.

Telefon Canal 476

Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Cemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.